چونغر

Ketabton.com

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

سلیمان لایق

د افغانستان د علومو اکاډیمي

د ژبو او ادبیاتو علمي او تحقیقي مرکز

پښتو ټولنه

دوهم چاپ

۱۳٦۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا پايه چونغر

انسان دڅه لپاره د طبيعت په پېچلې هستي کې دا ستوما نوونکي مزلونه لنډوي. دڅه شي په لټه کې دی او ولې له پر له پسې منډو او هلو ځلو څخه لاس نه اخلي ؟

ژوند او په سړي کې د دوام يوه نا پا يه تنده ، د هستېدو يوه مقدسه لمبه ، په نړۍ کې د ټولو رنګونو او آوازونو دهستېدو لپاره کار کوي،تر څو زموږ په کوچنۍ سيا ره کې د پېروونو دسترې هستي او تر هغو د را چاپېر شوي ما حول ښکلا غوښتنې او د نظم او توازن سنفوني پر مخ بوزي او هغه څه ته چې موږ لا سم نه پې پوهېږو کما ل او جمال ور کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوچني انسان منـــــــډې او هــــلې ځـــــلې د ستړې هستۍ د رشد او تکـــــا مل د رضابخشونکې جبر د ژوند ناموس دی. سړی نشي دربدلا ی او طبیعت نشي دربدلای.

د انسا ن تکل او تفکر ، دهغه منډه او چیغه دستر او نا پا یه طبیعت د دوام د ضرورت یوه برخه ده. دی ځا ن دهستوونکې په مـــــقام کې ویني ، نګېري په ځا ن کې نه ځا ییږي او لکه طبیعت نا پایه دی ، رنګونه او عطرونه ، آوازونه او پروازونه او هره هغه ښکلې جلوه چې د طبیعت په اجــــزاوو کې ځپې وهي ، له ده څخه را زېږي او په ده کې ختمېـــــږي ، خو واقعیت داسي نه دی کومه منډه چې پیل شوې ده پای نــــلري .هیڅ برېښنا ، هېڅ تالنده او هېڅ حرکت نه ختمېږي ، یوا ځي خپــله بڼه اړوي او په نوې بڼه او لا نوې بڼه کې ا بدي جریا ن مومي.

د یوه کوچني اور اورکي چونجي دوزرونو رڼا او د ګــــــل پر پا ڼه دیوې پرخې د ځاځکې ځلا پای او انجام نلري. بلکې د هستۍ په لویه غېږه کې له یوې جلوې څخه بلې ته او له بلې نه بلې ته ځای بدلوي او د ترکیب او تجزیې په ضروري خلود کې د ابدیت پر نا پا یه وا ټ باندې لار وهي او د بې انجامه مقصد خواته ور ځغلي.

هغه تاو او تودوخه چې په ما کې دچونغر کوډ ګـــرو جلوو را پیدا کړې ده، د همدې ا بدي جبري تکل او ددې نه تما مېــــــدونکي ترکیب او تجزیې د بهیر دپر له پسې څپو د لایتناهي ځا ځکو یو واحد فرد دی. داسي فرد چې کله لکه او ښکه د غمونو او دردونو راز سپړي او کله لکه شبنم د ګلپا ڼو په رنګینه غېږ کې رغړي.

چونغر ځاځکی دی خو لکه زه ، لکه انسا ن نا پا یه دی. هغه به تر کلونو کلونو زموږ دشېبې رنګونه او عطرونه د مستقبلونو له را غوړېدونکو رنګونو او عطرونو سره ترکیبوي او نن ته به په سبا کې دوام ورکوي.

سلیما ن لایق

۱۳۶۱ر۵ر۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه آواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطنه

اې زمـــــا ښـــکلي وطنه زمـــــا تنه
زما کوره ، زما گوره ، زما عــــدنه
چې نا رام شم ته مې ویاړې ، ته مې نازې
ستا زانـــــگو د باباغېږ د مـــور لمنه
زما په ډېرو دگلانــــو پا لنگ لگي
که هر ځومـــره د ستا خاوره شي اغزنه
په درو کې ، په سیندو کې ، په رغو کې
په هر گام کې دې د ژوند سندره پلنه
هره تیره دې له شور او زوره ډکه
د فـــــرنگ د یرغـــــلو دندان شکنه
ستـا په ښـو کې سپېلنی شم ویاړنی شم
اې زمـــــا ښـــکلی وطنه ، زما تنه !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتوکوره

اې د اشيا تاجه د لرغونو عظمتو کوره
گران افغانستانه، د زړه سره، د پښتو کـــوره
مينه دې خوځېږي زما په شعر کې ځپې ځپې
اې د لوړو غرونو او سيندونو او درو کـــوره
ستا په طبيعت کې ، طبيعت هم رزمي شوی دی
اې د سېلاوونو او واورينو توفـانو کـوره
هره لوېشته خاورې دې کتاب کتاب خبرې دي
اې د روايـــــاتو، مذهبو او ترانـــــو کوره
ښــــاد دې يې، آزاد دې يې، ودان دې يې!
کور دامنيت دې يې، کعبه دهر افغــــان دې يې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

زلمي ته

راوزه، له دردو او ارمـــــــانو سره راوزه
له عـــــلم او له کتاب او له فکرو سره راوزه

له گوټ دانزوا نه چې کلونه پکې ناست وې
د ژونـــــــد د حقيقت له فلسفو سره راوزه

فرصت د ځغلېـــدو بيا زمـانې درته درکړی
ميــــدان د امتحان ته له جلـــوو سره راوزه

غــــــوړونه له زړو زړو خبـرو ستړي شوي
له نويو مضمـــــونو او ترانــــــو سره راوزه

ددې ښــــکلي وطن دنيمـــګړتياوو تلافي ته
له عشق او له وفــــــا او نهضتــو سره راوزه

اې ځـــــــوانه اې افغـانه اې دعصر رازداره
له بشپړ حـــــرارت او له لمبــــــو سره راوزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملګرو کاروان

په په مشرق کې بيا روان دی توفان ورو ورو
ځکه خوځي مې په زړه کې ارمان ورو ورو
د افغـــان دوحدت سېـــل راروان شوی
پرې ډوبېـــږي وطني پرنـــګيان ورو ورو
د ژونـــــد باد له ابا سينه راخو ځېـــږي
خوځوي د بـــاغ د حورو زلفان ورو رورو
بيـــا په زړه د هنــــدو کش کې اور بلېږي
ترې تاوېـــږي دوطن پتنـــګان ورو ورو
نه پوهېـــــږم زمانه په څه تدبيــــــر ده
چې را باسي له رمې نه لېـــــوان ورو ورو
له نـــاوې د آبا سيـــن تر آمـــــو سينه
را غوړېــــږي زما د هيلو ګــلان ورو ورو
دا ويــــران ويجـــاړ وطن به ګلستان شي
چې پې اوري زما د اوښــکو باران ورو ورو
زړه مې ځـــکه دوصـــال له ميو مست دی
چې ځوځېږي د ملــګرو کارول ن ورو ورو
د «لا يق» د سينې تـــــاو به بهـــــر نشي
څو پاخه شي دغه نوي ځـــوانان ورو ورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خولو باران

ژړوي مې تېر يادونه د شباب
زه كه څه يمه د غرونو ځېر.افغان
يو ځل دومره مهلت را كړه چې اوبه كړم
ستاد شونډو په شربت تږ.ی ارمان
پرېږ.ده پرېږ.ده چې راوسپړي گلونه
دا تېره تېره اغزي د بيا بان
كه لا سونه د باغوان وای خو ځېدلي
لا په خوابه دابېديا وه گلستان
هره لوېشته يې د ميني منزلگاه وه
داوطن چې اوس لوخ شوی په دا شان
هر ه تيږ.ه د وطن بچو ته ژاړي
خو افسوس چې څوک يې نه اوري‌فغان
دلړمو او مارانو په ځای پرېږ.ده
پرې خواره شي سندر غاړې بلبلان
هره څنډه به يې رشك د فردوس شي
كه پې سم شي د خولو گرم باران

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پسرلي ډېوې

دا اورونه په بېــــــديا وو کې بلېــږي
که د سرو گلو غوټۍ دي چې غوړېږي؟
د خـــــــاټولو قافـــــلې دي راروانې
که د سرو میــــــو پیالې وېشلې کېږي؟
نوي نوي قـــــــوتونه، آرزو گـــــانې
په رگـــــو د بزگـــــــرانو کې نڅیږي
څوانه گوره چې فرصت درنه لاړ نشي
زمـــــــــانه انتظار نه باسي تېرېږي
د وطن فضـــــــا هوا او د ښتې غرونه
د زلمـــــــــــوله ارمانو ســره سمېږي
زمــــــانه به پرده پورته کړي له کاره
د زاهـــد زړگی که چوي که ویلیږي
چې په سر کې یې هوس د مستي نه وي
هغه کــــام نه پورته کېږي، نه رغېږي
پسرلی به نــــوي نـــوي زېــري راوړي
چې د فکـــــــــر مسیحا پکې خوځېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجشېر باز

خـــــومره زړور دی دا دغـــرونو د پنجشېر باز
زړه له زمـــري باسي په منــګولو دا سر تېر باز
ما دخنـــج[۱] د پا سه په ډبـــرو کې لید لی دی
یوه رپ کې د ستـــر ګو، له نطره شي بیا تېر باز
زور یې دسېلاب ، منډه بر ېښنا ، حمله یې تند ر ده
ستر مظهــر دخلکـــو دقدرت دی دغه هېر باز
ژرنده دآسمان یې که د سر په کـــاسه وګرزي
تیټ به نشي چـــاته دا مغـــرور دغه دلېر باز

۱ ـ په پنجشېر کې یوه دره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکباب بوی

زړه مې په دردو کې بنـــــا کړی پېـــــچ و تاب
نه پو هېـــږم اور دی ، که جنـــون ، که ا نقــلا ب
اوري له قلـــــمه مې دردونه په خبـــــــــرو کې
ووایه ناصحه څنـــــګه بندکـــــړم دا حساب
ورانه میخـــا نه کــړې نه پو هېږم څه پې شوي دي
ولي پـــــکې نشته نه ســــاقي او نه خــراب
نه دلته په جوش او په مستۍ کې څوک نڅا کوي
نه پکې مطـــــرب شته نه مــــــلګري نه ربا ب
نه هغه صـــــوفي شته چې صفا د بایزیـــــد لري
نه هغه شیطـــــا ن شته چې آدم یې که خـــراب
لارې د مسجــــد او میخـــــا نې دواړه تړلې دي
نشته دی تو فیــــــق نه دثـــواب نه دعـــذاب
نه په دې چمن کې یو شین ډکـــــی د ګیـــــا وینم
نه په دې بستا ن کې یو بلبـــــــــل ا و یا ګـــــلا ب
زړونه یا سینې دي د حر مــــا ن په لمبو سوې دي
بوی که چېرې جګ شي د وریت شوي یا کباب

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون زلمی ته

گرزه مـــــــلا تړلی له وســـــلو سره
جـــــــار دې شم زلمیه له پښتـــــو سره
زړه د دښمنـــــــانو دې لـــړزانده وي
ستـــــــا د شجاعت له زلـــــزلو سره
خـــــــاوره د وطن بې میـــو مسته ده
ستـــــــا داحساساتو له څپـــو سره
زما قـــــــلم او ژبه د تر خـــاورو شي
سم که نشي ستـــــــاله قد مـــو سره
پل کېږده چې ستـــر گې درته کېږدمه
زړه ســـــره ، له سر او له لېمـــــو سره
فخر کوه خــــانده چې در جار شمه
داوطن د تــــادی لوړو غـــــرو سره
گرمه کړه گـــــــرمي دخپلوا کۍ پسې
اې د اور بخـــــــر کې له لمبـــو سره
باز که ستـــا په کور بې ځایه والوزي
وبه سوځي ځــــــاله له بچـــو سره
جاردې شمه، جاردې شمه، جار دې شم
جـــــــار دې شم زلمیه ، له پښتـــو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړورزړه

که لایق د خپل هیواد وفادار نه وای
هسي رنگه به هېر شوی او خوار نه وای

که مې زړه د زړورو په لار نه تلای
هر طرف به پې د تورو گوزار نه وای

که مې غبږ د خلکو نه وای اوچت کړی
د تورونو په چپاو به آزار نه وای

شاعری ته به مې لاس نه و ور وړی
که مې قام سره د زړه اختیار نه وای

زمانې که زما درد وای ازمویلی
هسي رنگه به ساکت او کرار نه وای

ما به څله زړه نیوو داور لمبو ته
که له ژوند سره مې خیال د قمار نه وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

قافله

بې مطلبه بې مطلوبه هره خوا وهي ګامونه
نه پوهېږم کوم پلو ځي دا زموږه کاروانونه

په دې ګڼې قافلې کې نه مجنون شته نه لیلا شته
چاته یوسو ارمانونه، چاته وژاړو غمونه

په دردو یو اخته شوي، نه طبیب شته نه دوا شته
څه بې ځایه کتېد لي دا زموږ زاړه دردونه

کاشکې نه وای یو ځای شوی له دې ورانې قافلې زه
یا بدله وای دا ځمکه او یا نور وای دا کلونه

ویښ به نشي دغه قوم که نغمه شم سر تر پایه
که رباب غوندې ګویا شي د لایق د زړه تارونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلکو بيرغ

د فکر په تالــــــونو کې زنگېـــــږمه زنگېږم
د غم په دريابـــــــونو کې غرقېـــږمه غرقېږم
چې وينـــــــو د بې دردو کې ونشوم لمبېدلی
په اوښـــکو کې مې پرېږدې چې لمبېږمه لمبېږم
ناصحه زما لمبو ته غرض مه کړه غرض مه کړه
ما پرېږده پخپل اور کې چې سوځېږمه سوځېږم
آدم يم د درخو په لـــور بې واکه بې اختياره
روان يم په دې هيــــله چې رسېـــږمه رسېږم
د قوم په دماغ کې چې کـــوم نوی توفان راشي
د شعر په جـــــامه کې زه نڅېـــــږمه نڅېږم
د خــــلکو د قدرت په لاس لوېدلی يو بيرغ يم
د دوی په احساساتـــــو کې رپېـــــږمه رپېږم
زه څه يم دا اولس دی چې هر لورې ته مې بيايي
د دوی تر اراده لانــــــدې خوځېږمه خوځېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصر ساز

بیا ساقي راغلی ترخـــــو میو ته بلل کوي
اوریږ په پیـــالو کې اچولی ازمویل کوي

ساز نن بل آواز، بله نغمه، بله مـــــزه لري
عصر زېږولی د ذوقـــونو سمـــــول کوي

فصل د گلونو د اشیا په لــوړو غرونو کې
غلی خو ځېدلی د کامــونو خوځول کوي

خوند د زاهـــدانو له تقوا څخه وتلی دی
زهـــد ریایي شو د زهــــادو شرمول کوي

دا بـــلاا نسان بیا په رگـــو د کائناتو کې
ورو ورو لگیا شوی د اسرارو لټول کوي

هیلې د وطن د ولسونو زمــــــا په شعر کې
نو یو ارمانو ته د فــــــکرونو اړول کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله منه مینه

په بهانو مې له خپـــــل ځانه شړي
چا ته ګيـــــله چـــاته ژړا وكړم

پخپــــــله سهو نه پوهېـــــږمه زه
د كـــــومې عفوې تمنـــــا وكړم

نه مې مني او نه مې زړه را كـــوي
چـــا ته شـــكوه ددې بـــــلا وكړم

لېـــونی زړه مې نه صبرېږي وروځو
چـــــا سره كېنمه ســــــلا وكړم

رقيب زمـــــــا د عمر غم خـوړلی
ژړا د نن كه د سبـــــــا وكـــــــړم

اشنـــــا بېلېـــــږي ، زړه اشنالټوي
عذر د زړه كه دا شنـــــــــــا وكړم

په دې بې درده دنيـــــا ګی كې ربه
له چـــــــا نه هيله دوفـــــا وكړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي ته

ساقي لاس وړه پیمــــانې ته چې ځنډېږي
د زمـــــان قـــــافله دروميي نه درېږي
څو چې ستــــر ګې وازوو بهار به نه وي
ځواني خوږ شاني یو خوب دی او تېرېږي
نه په عمـــــــر څه بــــاور شته نه په حسن
څوک خبر دی چې سبا لمر به پې خېژي
خـــــام حریف د خم مدار ته منتظر دی
بد مستي د تاک په پــــــانو کې نخېږي
خوبان خوشي خپــل جمال ته غره شوي
د ګـــــل پاڼه په یوه سبـــــــلۍ رژېږي
هغه لوښی چې کــلال د زمان جوړ کړي
خامخـــــــا به د هغه په لاس متېـــــږي
ساقي راکـــــړه پیمانه پروایې مه کړه
ښه پوهېــــږې چې څه کېږي هغه کېږي
د زاهـــــد داکـــــردې او جفـــا ګانې
تش په میــــــو عـــــلا جېږي او هېــــرېږي
ژر مې مست کړه چې فضول عقل مې وژني
دافضا مـــــــا لره تنګه کېـــــــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ عمر

څو غوټۍ ورته خنـــــد لې بهار تېر شو
لا مســکا يې کړې نه وه چې وار تېر شو
د شپبو د تېـــــرېدو په هنـــــګامه کې
ژوندون ستر ګې خلاصولې قطار تېر شو
ما پيــــاله پورته کوله چې ځان تود کم
زه لا نه و مه تود شوی انــــګار تېر شو
رنځور زړه مې رغاوه د يار په ستـر ګو
د برېښنا په منـــډه يار او بيمار تېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاشقانه تپوس

ما ويل په پښو مې درست جهان در پسې وغوښت
دې ويل آگا يم په دې در بدرو زه
ما ويل زخمي زړه به مې څوک دارو درمل کړي
دې ويل په ښکلو او خوږو خبرو زه
ما ويل درست عمر مې په داد او فرياد تېر شو
دې ويل پوهېږم په دې بې اثرو زه
ما وې په سينه دې دوه کوترې دي رپېږي
پرې مې ږده چې لو بم پې دې دوو کوترو زه
ورانه له خندا شوه وې يې: نه نه نه نه نه
څوکې به در نکړم ددې دوو وزرو زه
ما ويل که مړ شوم کوم نظر به مې ژوندی کړي
دې ويل په دغو دواړو جادو گرو زه
ما وې رقيبانو را تريخ کړی زما کام دی
دې ويل چې خوږ بې کم په سرو شکرو زه
ما ويل زما په گرېوان نشته مرغلرې
دې ويل جړاو بې کم په مرغلرو زه
دې وې ملايان زموږ په مينه خبر شوي
ما ويل خبر يم په دې بې خبرو زه
دې ويل په ښار کې وفادار ملگری نشته
ما ويل چې خير دی د غرو کمرو زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق دریاب دی

بیا لیـــــــــلا د چا پښو ته غـــــــوړولې سلسلې دي
چې نسیم له غـــــــرو را وړي دعنبرو قافـــلې دي

زړه مې پرېښوده فریاد ته، بې فریاده زړه به څه کم؟
سرنوشت دعاشقـــــــانو همدا سوې غلغلې دي

بېـــګا خوب کې بې سببه ، له سپوږمۍ نه وېرېدمه
ګوندې بیا دیار په زړه کې پیدا شوې څه ګیـلې دي

په مستۍ کې ســـــاقي و وې: تشوئ يې تشوی يې
که څه شته دي په دنيـــــــا کې دا د میو قلقلې دي

بلبل وینې غورځـــــولې د ګـــــــــــلانو پر اغزیو
پتنـګ وویل په اور کې: دا اولې مرحـــــلې دي

اې زما لېونی عشقه ځـــلاند اوسه ، ژوندی اوسه
هر مشـــــکل دې لذتونه ، هر آفت دې حوصلې دي

عشق دریاب لایق حباب دی په هر موج هره څپه کې
ټکـــرونه، تندرونه، محشرونه ، زلـــــــزلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو اجاره دار ته

د پښتو اجـــــاره داره،   بيـــــا دې څه دام غوړولی
بيا دې کوم يو ايسار کړی، بيـــــا دې کوم يو کړولی
بيـــــا په زړه کې چاته گواښې، بيـــا دننه چاته اېښې
بيــــــا دې څوک په ښښه کړی ، بيا دې کوم يو نړولی
ته په خود يې که بې خود يې، دا په څه شي لوبې کاندې
دغــــــه ژبه د ملت ده ، نه د هـــــــــــرې ښښې څلی
مه له ځانه څه ترې باسه ، مه له گېـــډې څه ور باسه
دا بنيــــــاد دپښتنو دی ،   ډېر منـــــــلی ډېر سپېڅلی
هر زلمي ته مه خرنډېږه، پخچـــــــــل فکر مه تېنگېږه
زمانه لـــــکه سېلاب ده، وړي هر زوړ له کــاره تللی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې هیلو!

لرې شئ اې هیـــــلو له مــــالرې شئ
وتښتئ، پردۍ شئ، مـــــــرورې شئ

مه ژاړئ زمــــــــا په دردو مه ژاړئ
اې زمــا غریب سترګـــو ډېرې شئ

اوښــــکو زما له سترګو څخه والوزئ
غــاړو کې دنورو مرغــــــــلرې شئ

اې زما دژونــــــد ترخو ترخو غمـــو
وخوځئ شعرونه شئ، خبــــرې شئ

اې دخـــــــلکو هیــلو زما په شعر کې
پورته شئ آسمـــــان ته لرو برې شئ

تندر شئ، برېښنا شئ ، سېلاوونه شئ
تورې تورې ورېځې شئ ، څپرې شئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښتی بخت

زړه مې په غمـــــونو کې گـــډ پړې ېټا بي کوي
سېل مې له لېمو نه را روان دی خــــرا بي کوي

هیله لېــــونۍ شوه، ړنگه بنــــگه بې جلبه ځي
نه منې خبــــرې مې پېښې د شــــــرا بي کوي

سا مې ښکته پورته ځي، نغمې د سوزو سازو هي
ژونـــــد نا رامه کړې ده پېښې د ربـــا بي کوي

وســـوله سینه مې د دردونو له گـــرمۍ ځخه
لا رترې ورکه شوې سوځـــول د کبابي کوي

لارې د سارا او د ځنـــــــگل دواړه تړلې دي
عقل گمــــــرا شوی ادعــــا د نوا بي کوي

زه لایق د هسي بدبختـــۍ او جفـــــا نه ومه
بخت په بله مخه اوښتـــــلی خـــرا بي کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند فکر

د گـــل خنـــداماته ژړا را ولي
ستر گو ته شونـډې د اشنا راولي

د پروانې تــــرا يرو وگـــــرزمه
چې بـــوی دمينې او وفـا راولي

ســـاقي په مستو لبـــونيو کتو
مستان بې ميـــو په نخـــا راولي

دميخـــانې داننـــــې دودونه
زلمــــوته هيله دسبا راولي

نوي خيـــالونه هديرې ته زموږ
دژوند لپـــــاره مسيحا راولي

دعاشقـــانو ژړه او مات رنگونه
فرعـــون دمينې ته موسا راولي

لايق خپـل کام ته د ادب په ژبه
فـــکر دژوند او دبقـــا راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهد شکن ښايست

ستا د حسن په سپېـــدو کې خوځېـــد لې زلزلې دي
د آسمـــــان له سخته زړه نه پورته شوې ترانې دي

نه پو هېږم څه محشر دی ستا د ستر ګو په ګردش کې
چې يـــا ران يې نېشه کړي بې د ميـــو له پيالې دي

ستا د سرو ستر ګـــو له تاوه کباب شوي لړمـونونه
دا لالونه که ياقوت دي، که سکـر وټې که لمبې دي

هر ښايست چې تجلی کړي زما په شعر او انديښنو کې
ستا د تيـــو يا د ستر ګـــو يا د زلفو کرشمې دي

ستا له هسي جلوې جار شم چې زا هد يې په ملامات که
کړنګـــولي يې جامونه ، ننګـــــولې ميخـــانې دي

څه به هڅه د طاعت کـړم ، څه به هيله د جنت کړم
ښه پو هېږم ستا په عشق کې تورې شويې خاتمې دي

لا يق دومـــــره ساده ندی چې د وصـــل تمه دار شي
ستا دغېـــږي په ارمان کې ډکې شوې هـد يرې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحشي طبعه

نه منت د خـــرابات وړي نه مننه د حـــــرم کړي
څه وحشي طبعه لرمه چې له ټـــولو څخه رم کړي

د ملـــــګرو خامي هیلې هغه چارې په ما کـــاندي
چې تبۍ یې په غنـــم کړي حرارت یې په شبنم کړي

زړه مې بس چې د یـــــارانو ځان ځاني آزرده کړی
نه د چا په خندي خــاندي ، نه د چا په غمو غم کړي

د صحرا له سره شفق نه د جنــــون پیغــام رارسي
په آدم چې میني وکـــړي هغه چارې په ما هم کړي

پریشا ن تو فــــان خو ځېږي د درخــو د څنډو موج کې
را ته ښکاري دا سېلاب به زما د زړه خونه بر هم کړي

ګوشمالي د حـــــوادثو هغه چارې په ما کـــاندي
لکه ګوتې د مطــــرب چې د رباب په زیر و بم کړي

ساقي مــــړ کړم حسرتونو ، خاورې شویو ارمانونو
یوه تر خه پیمانه را کړه ګوندې وي چې څه مې تم کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلانو بستر

بیا مې ساقي ولید د خیالونو په خـــوبونو کې
بیا دجنت حورې راته نا څي په جــــامونو کې

زه د ســـــکند ر دآیینې څه ګــــدا نه یمه
زه هر څه لیدا ی شمه د ښــکلو په مخونو کې

غـــرونه که لالونه شي طلا شي او زما شي بیا
نه ارزي پدې چې ځواني تېره کم غمونو کې

زه که می پرست نه یم نو څه به شم او څه به یم
څه پسې به ګرزم د مېرې خورې په رګونو کې

زانګم د سپوږمۍ په تنا وو کې له جانان سره
خیــــال چې را سره شي د نېشې په جنتونو کې

کله چې د یــار په سودا پرېوزمه ویده شمه
اوږم په ګــلونو کې را اوږم په ګـــلونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اور جامونه

ستا په یاد چې پیمانه کړمـــــــه او چته
ټول غمونه کې ښکاره شي جام جم شي

دعشق هـــــره ترانه چې له مـــا وزي
د سرو وینـو په لار ځي د زړونو غـم شي

هـــــر یو ګل ته چې د مینې مـــوسکا وکړم
لاغــوټۍ وي چې د بل سړي حـــرم شي

عشق د هـــــر عشرت پرسته مقــام ندی
عـــاشق هغه چې د اور لمبــو ته تــم شي

زه د هجـــــر دتوفـــــان یاغي مارغه یم
هـر یو تندر چې راکـــوز شي ما ته سم شي

دا زما تور سرنوشت ګـــوره په څه دی
څوک چې زړه ته رانیږدې کم په ما ګرم شي

نه به مــــخ د مصیبت له مـــانه واوړي
نه به جنـــګ له خپل تقـدیره زما کم شي

جګي جګي ســـا قي را د اور جامـــــو نه
ګونـــدې غم زما د زړه د ټول عالم شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندېښنې

یا زما ستـــــرگي ښـــــکلا نه پېژني
یا په دې عصـــــر کې ښـــــکلا نشته

ساقي که هر څومره پیالې کړنګوي
خـــو د یارانو اشتـــــها نشته

پدې سړو سړو ذوقــــو کې مګر
څاڅـــــکی د مینې او وفـــا نشته

یـــوا ځي پــــاتي یم ژړا راځي
په دغـــــو خـــلکو کې اشنا نشته

تورې په تېـــکو کې زنـګنې شولې
توان د جهـــاد او د غـــــزا نشته

په دې نوکـــاره حریفانو کې هېڅ
فـــــکر د ژوند او د بقـــــا نشته

په دغــــو سوځنده لمبـــو کې ربه
یوه ګـــــوشه د انــــــزوا نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله

زمـــــا دردونه که دوا نلـــــري
د تـــــا ښایست هم څه بقـــا نلري

د پېغلتوب په شرنګ مغروره مه شه
دا یوه برېښنـــــا ده او وفـا نلري

ما ته وعدې د نن سبـــــا مه کوه
عمـــــر مهلت د نن سبـــــا نلري

ستر ګې چې ژاړي ګناهکارې ندي
د غـــــم چینې بله متـــــا نلري

لیـــــونی زړه مې وایه چــا ته بوزم
هغه بل لـــــوری بې له تـــا نلري

زمـــــا د صبر پیـــا له ډکه شوله
د تا عـــــذرونه انتهـــــا نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو يار

آشنا ساقي شه چې خمـــار لرمه
د زړه په سر د غم غبــــار لرمه

ما ته د حــــزم نصيحت مه کوه
زه له خپل ژوند سره قمــار لرمه

له اوره ډکې کړه پيـــالې د ميو
چې نن دســــولو انتظـار لرمه

له وښيــــــارانو تښتېدلی يمه
له لېــونيو سرو کــــار لرمه

ملا که وياړي د جنت په حورو
زه د دردونو افتخــــــار لرمه

لکه ډېـوه سوځم او ژوند کومه
کاروان د اوښکو سره لار لرمه

له دې نازکـــو خيـــالونو سره
د گل په پـــاڼو کې مـــزار لرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مروره زړه

زړه مې ویلې کېږي له کـــوګله ځي
نور دژونـــــــدانه له دې مشله ځي

عصر بد هـــــــوادی وفا نـــــکوي
څه چې له مـــــا ځي له دې کبله ځي

وا يي محتسب اختیــــــار نشته دی
هر څه چې روان دي له ا زله ځي

وســـــــوم د دردو له انتظار څخه
میـــــــــل مې جنون ته کله کله ځي

وایي چې کوږ بار مزل ته نه رسي
دلته بې درنـــــــګه تر مـــــــزله ځي

زړه مې مـــــــرور دی له مــلګرو نه
هرې خـــوا ته تښتي له کـابله ځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان له جهان

په زمــــــا زه دې ښه پو هېــــــــږمه زه
بيــــــا دې په دام کې نه بند يــــږمه زه

يو ځـــــل چې والوتلـــــــم وا لوتمه
بيــــــا دې په لـــــوبه نه غولېږمه زه

په تزويرو دې را ستــــــون کړی ومه
اوس په ځنځيـــــر کې نه تمېــــږمه زه

بيـــــا په خــــوږو کې زهــر مه را کوه
اوس وښيــــار شوی يم پوهېـــږمه زه

ځمه او ځــــــان لره جهـــــان لټوم
ستــــا په جهـــــان کې نه اوسېږمه زه

که مې په زړه کې ستــا تصوير وخوځي
د غـــــم په اور کې به يې سيــــزمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېروتلى عشق

ډېر کـــــلونه تېر شول چې له تا نه جلا شوی یم
وړی اند ښننــــــو یم مجسمه ســودا شوی یم

هر گل چې خنـــدلي یو ځل ما ورته ژړلي دي
هر اور ته پتنـــګ هرې غنچې ته بورا شوی یم

هر څو که زمـــــا گنـــــا له تا سره لا پټه ده
څه وکړم مگر چې خپل ضمیر ته رسوا شوی یم

نورو که خنـــدلي خپل اقبال ته یې خندلي دي
زه خپـــلو غمو ته نا څاپي په خنـــدا شوی یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې تودوخې مجلس

زه د خپـــل زړه په دردونـــو نه پوهېږم
خلک خـــاندي خپل تقدیر ته زه ژړېږم
په مجلس کې حـــرارت د پـــرون نشته
هره ورځ چې نـــوې کېږي زه سړېږم
حریفـــان په چیغو چیغو تظــاهر کړي
ساقي خا نــدي په دې وزه زه شرمېږم
په مجلس کې چې د مینې مستي نه وي
په تش میـــو نه گرمېـــږم نه مستېږم
ساقي جـــام او پیمانه دې ببرته واخله
زه گـــوشې د جومـــا تونو ته ستنېږم
هلته لري به یوه ځـــانته ډېـوه بل کړم
پټ د ننه به په زړه کې ویـــلي کېـــږم
گونـــدې وي چې په گو شه دا نزوا کې
یوې پا کې تمنـــا ته وخنـــــدېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ ژوند

که لـــــوگی شي زما د ژوند بیخ و بنیاد
زړه به سوړ نشي د دې ښـــــکلي جــلاد

دا چې یار ما د هر گـــــل عندلیب بولي
د غمـــــاز په خوله یې کـــــړی استاد

دا سنــــد زما د وفــــا ندی نو څه دی
عشق مې سوځي او زه نه کــــوم فــریاد

زما او یار ترمنځ چې سل پردې پرتې وي
د قبـــول غوږ ته به څنـــــگه رسي داد؟

په ناکـــــامو لارو بوتلمه خامــــانو
په عبث کې رانه عمـــــــر شو بربــاد

کاشکې دا بې خونده عمر مې بدل وای
په یوه رپ لـــــــکه برېښنا مگـــر آزاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي لېونی

خاندي لېونی چې په جنون کې به لا څه وي ؟
گوره چې دعشق په موج خون کې به لا څه وي ؟

مست چې د ساقي په يوه عتاب پياله نسکوره کړه
خدا زده د زاهد په شبيخون کې به لا څه وي؟

خام په يوه جلوه د ترکو ناز بې سده کړی دی
گوره چې د مينې په تړون کې به لا څه وي؟

موږ ته له زړو نه لا زاړه غمـــونه پاتي دي
خدازده چې دعصر نوي يون کې به لا څه وي؟

تـــورې چې په سپينه ژبه سر دانسان لري که
گوره د اتوم په سره لړمــون کې به لا څه‌وي؟

سر زما د قــوم همېشه نورو ته خاورې شو
آيــــا چې په برخه د پښتون کې به لا څه وي؟

خوځې زلزلې بيا دنړۍ په تنـــا وونو کې
گوره چپاوونو د گــــردون کې به لا څه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کوچني څاڅکي

څه کوي دا سره کوچنۍ وريځه له آسمـــان سره
څه غواړي ډومبسکی(۱) له موجـونو دتوفان سره

ولي دا مجبــــــور بشر نـــــارې دآزادۍ وهي
څه دي د لاس ماتي دمــــړوند له امتحــان سره

نه نه اې شاعره! ته وهمـــونو غولـــــولی يې
گوره چې لا څه کړي دا مجبور له اين و آن سره

دا ماشوم ډومبسکی په وهمـــونو کې اسير ندی
دا بخـــــرکی وريځه سپکه نده له آسمان سره

دې وړو ته گـــوره په واړه نظـــر ونه گـــورې
مل که يې قطره نه وي نو څه دي له توفـــان سره

دا وړې قطرې به عالمـــونه لاندې باندې کړي
يو که شي له ميـــل دمـــکان او دزمــان سره

مه اخله نظــــر بلنــد نظره له دې تيټـــو نه
سپک به دې شي وزن د جـــگوالي له ميلان سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قافلو هادی

باز دهنـــــدو کش يمه اتل دلـــوړو غرو يمه
ننــــګ يمه ، غيـــرت يمه، بخرکی د پښتو يمه

رپږدي زما له توري ددښمن زړه لا په قبـر کې
اوريمه، توفــــــان يم، محـــــرک د زلزلو يمه

ولس لرم ، وطــن لرم، ماضي او مستقبـــل لرم
بهنده تاريـــــخ يم ، مــــؤلد د حـــادثو يمه

لاس د تجـــــاوز ته د هيـواد په هره پيخه کې
تنـــدريم، سيـلاب يمه، برېښنــا د آسمانو يمه

تــــوره دغضب يم دښمني د د ښمنــــانو ته
خپـــــلو سره خپل يمه شــــــکره د شودو يمه

څوک يمه؟ سپايي د آزادۍ او افتخـــاريمه
زوی دلـــوی افغان او قهرمان د معـرکو يمه

نوي ژونـــد ته لارکـــوم له نويو ارمانو سره
ځوان يمه، افغان يمه ، هادي د قافـــلو يمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوانانوته

په دې باغ کې نه قمري شته نه بلبل
نه يو بوټي د ګيا شته نه د ګل

نه دژوند سندره خېژي له ربابه
نه دچا په چا خندا شته نه ژړل

په ترميم د دغې وراني ميخانې کې
لاس مات شوی د تاريخ او تحول

ساقي مالره يو هسي مې تيار که
چې پې هېر کړم که تړل وي که وژل

هغه باغ چې دباغوان له وينو روغ وي
هلته نه ښايي مستي او نه خندل

ګلان ندي دغه ويني دباغوان دي
چه هرلوری ترېنه خېژي جل او بل

دبلبل دطبعې ساز کله منی شي
په دې جاله دفساد کې او سبدل

هره ورځ کام ته راځرمه تباهي ده
يا زندان دی، يا ځنځيردی، يا تړل

دغه زوړ زور چې وطن يې ويران کړی
دا د ځوان نسل طاعون او يا اجل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بــــــوډۍ چې په افســون د تېرې ژبې
وينـــې زبېښي د اولس په چـــل او ول

څــو په تـــوره لــــري نشي له وطنه
وطن كـــور د استبـداد دی يا غوجل

د وطن ځـوانان به هېڅكله ښاد نشي
څـــو ونه مني په وينـــو لمبېـــد ل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توفاني ژوند

لېـــونی کــــړمه ارمـــانو ارمانو
ځــــــا ن غـــــولوم په تـرانو ترانو
د ښکلي عـــرقوم په پیمـانو پیمانو
رقیب ظـــالم او زورور دی ځـــکه
یار لټـــــوم په بهـــانو بهـــا نو
د محتسب او د مــــــــلا له وېرې
شپې تېـــــــروم په ویـــرانو ویرانو
اې دقوت مغـــــروره مه سپـــکوه
رندان په ځیـــري ګرېوانو ګرېوانو
یارانو ژوند په شرو شور کې ښه دی
لــــــکه ځپې د توفــــانو توفــانو
یارانو مــــــړ شوم دمستۍ له زوره
ما ګـــــــرزوي په میخــانو میخانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصر لورته

ستا په هره کـــــرشمه کې نوی ســوز او نوی ساز دی
نوی درد دی، نوی شور دی، نوی طرز او نوی راز دی

ستا دې نوي سوزو سازته بې تعبیره شوو شعــــرونه
ځــــکه ستا دا زلمی حسن له زړو نه بې نیــــاز دی

نه دې زلفې په مـــــلا زانگې تر ورنو او زنـــــگنونو
نه دې ستر گې تورې کړې نه دې ستر کې اعجــاز دی

نه دې رم تېــــــرو ته ورته ، نه دې چم هغسې شان دی
نه دې هسې وړ انجــــام دی، نه ده هسې وړ آ غازدی

اې دنوي عصـــــرلورې ، چې ســـاده یې سر تر پایه
په دې واړه سادگۍ کې دا څه رنګ او څه اندازدی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصر لور

اې دنوي عصر او زمانې لورې !
څه غواړې او چاپسې آواز کوې ؟
اې د هندوکش دلوړو غرو زرکې !
بیا څه ابتکار او څه اعجاز کوې؟
زړه دې راته ښکاري نوی شور لري
څکه کرشمې د سوز و ساز کوې
دود دا سارت تالا کول غواړې
نویو ارمانونو ته پرواز کوې
عصر او زمانه واړه غوړونه شوو
ته چې د دردونو امتیاز کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا لپاره...

زه چې تل د ژونـــد ترخو غمـــــونو ژړولی يم
زه چې نا کـــــاميو بدمرغيـــــــو کړولی يم

زه چې خپلو هيلو کباب کړی عذاب کړی يم
زه چې هرظالم لکه يتيم غونـــدې وهلی يم

زه چې د هر مار او هر زمري د خولې طعمه يمه
زه چې هر نامـــــــرد د جفاغشو ته تـــړلی يم

زه چې لکه دروی د هر شپون ترجمـاني کوم
زه چې هر محروم خپـــلو دردو ته غبرولی يم

زه چې د قا م فقراو ناپوهي د سپېلني په شان
هــــــره ورځ په تېغنه دتـــورونو اړولی يم

زه چې د ناوړه زمـــــــانې په هره لوبه کې
سل واري په مخ بانـــدې لوېدلی درېدلی يم

ما داهمه واړه ستا په مينه کې زغمـــلي دي
اې گرانه هيواده! ستا لپاره مې منـــلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مينې ژړا

په ما تنګ کړل زمانې سحر او شام خپل
ته اې مسته ساقي مه سپموه جام خپل
د بلبلو چغېدو ته سوځم سوځم
چې ويلا ی شي ګلونو ته مرام خپل
دا چې شور او شاعري يې را نصيب کړه
زه په خپلو سترګو ګورم سرانجام خپل
د ډېوې اوښکو ته ولې حيران ګورې
عشق له خپلو لمبو اخلي انتقام خپل
چې د مينې په ژړا يې آموخته کړم
ما اخيستی له غمونو نه انعام خپل
تر هغو به خپلې اوښکې پاکې نکړم
څو له خپلو اوښکو وانخلمه کام خپل
ګوندې يار له درانه خوبه را بيدار کړي
مالېږلی د سپېدو په لاس پيغام خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاشکې زه عاشق وای

کاشکې زه عاشق وای دیار وره ته مې ژړلای
ما ورته ژړلای، رقیبانو را شړلای
ما ورته له سترگو مرغلرې بهولای
دې راته خندلای ، په خندا یې ځورولای
زه په وچو دښتو او کمرو کې پسې تللای
دا لکه هوسۍ زما له سیورې تربدلای
ما لکه پتنگ دا په شغلو کې لټولای
دا زرینه وړانگه وای او نه نیول کېدلای
ما لکه ساحل وای خپله غېږ ورته پرانیستې
دې لکه څپه هره شېبه په مخ وهلای
کاشکې دا پښتون زړه مې یوې پېغلې تمناته
گونگ وای له حیرته لکه پانه رپېدلای
کاشکې دیوې مستې په زلفانو کې وښته وای
باد دسباوون دیار په شونډو رپولای
هر څه چې وای وای دې خو له دې سکونه خلاص وای
لیږ څه خو ځېدلای ، کړېدلای ، چغېدلای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنداني آشنا ته (۱)

بوی د کبـــــاب جګ دی له ګـــو ګله د يا را نو
بيا چپـــــرې چا زړه ا يښی په ا ور د انقـــلا ب
خو ځي د اجمـــل په زولنـــو کې د غيرت چيغه
عقـــــل د پښتون ته ور کـــــوي نوی شتا ب
زوی د آزادۍ دانقـــــلاب د مو ر په تي پورې
لولي په خــــا پوړو کې د سرو وينو کتـــا ب
ا يل به زمـــانه شي خامخــــا همدغه طفل ته
رسي به دا طفـــل مر حـــــلې ته د شبـــا ب
دو اړه دښمنا ن دي پا کستـــا ن دی که فرنګ
توره خوشې نکړې چې خو پا ك نشي حسا ب
خـــلاص به ترېنه نشې اې پښتونه په زاريو کې
ګـــــرزي په خا شا کو کله مخه د سېـــلا ب
سر د ا ستعمـــــا ر د مار پخـــوا تر چيچو وځپه
وخوځه لا وخت شته خپل سنـــګر که انتخا ب
ګډې زلــــزلې کړه ددښمن په زنـــدا نو نو کې
کوز کړه د غاصب زړه ته د تورې اضطرا ب
جا ر دې شم، صدقه دې شم، قربـــا ن دې شم
پام کړه خوشې نکـــړې سره کړی د انقلا ب

---

۱ ــ دا شعر هغه وخت ويل شوی چې د پا کستا ن حکومت د پښتنو د سيا سي مشرا نو د عمومي ګرفتا رۍ حکم و کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستۍ خبره

نا مېنده زړه مې انتظار باسي
ما غزه مې جور دخمار باسي
سترې ستو مانه آزرده مړوند مې
جفا درزم او افتخار باسي
زړه چې دردمن شي خو ناري به وهي
سېلاب چې وخوځي خو لار باسي
د رقيبانو سر په سر ظلمونه
موږ مرحلې ته د قمار باسي
ساقي راواړوه کاسې د ميو
نېشه مې تمه د ديدار باسي

اې له عالمه آزرده پښتونه
اې وير ځپلې غمزده پښتونه
پخپل وطن کې د پردو مزدوره
د آزادۍ په نوم برده پښتونه
ستر ګې لمبې وهي چې تا ته ګورم
اې غولېدلې اې ساده پښتونه
د ژوندانه له سيره پاتې شولې
په درانده خوب کې بيهوده پښتونه
کله به پا څېږې مزل به کوې
اې د مرګي په خوب ويده پښتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زولنو کې به حيات څه وي
د اسير قوم به صفات څه وي
سر چې جنون د آزادۍ نلري
د داسي عقل به نجات څه وي
که کام بې عقله ، بې شعوره وي نو
فرق به د زهر او دنبات څه وي
په غلامۍ کې به پښتون څه کوي
ددې پښتون به ثمرات څه وي
آيا پو هېږې د وطن بچيه
چې په پرده کې به نيات څه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زماني سره يوځاى

تګ چې له شتاب د زماني سره همراز نه وي
ژوند کې چې دردونه نه وي، سوز نه وي ګداز نه وي
چېرې چې ميلان پورته آسمان ته د پرواز نه وي
ولس سره چې لار نه وي، انجام نه وي، آغاز نه وي
داسي يوه فضا کې د خپل ځان خاورې کول خوشي
درد خوشي، آرزو خوشي، دفکر خوځول خوشي

ځوان لره چې ننګ لري د سر فدا کول څه دي
تورې د پښتون ته د کړيو ماتول څه دي
عقل او تدبير ته د کامونو خوځول څه دي
خلکو ولسونو ته دغرونو لړزول څه دي
سر که چېرې سر وي خو نشان دافتخار دې وي
ننګ دې وي، غيرت دې وي، دتورو ياد ګار دې وي

اې ګرانه پښتونه چې ماضي او مستقبل لرې
بهنده تاريخ سره نږۍ ته راوتل لرې
پام کوه بيدار شه چې په مخ کې لا مزل لرې
حق ثابتول لرې، دتورو خوځول لرې
ستا ژبه، تاريخ او بېل هيواد واقعيت لري
ستا ادب او دود ځانته وجود او حريت لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته څنـــګه زغمای شې چې مـریی شې له پښتو سره
خـــرڅ شې له ولس او له تاریـــخ او له ژانـګو سره
بېــــله خپــــله لار کړې له پلــــرو او له نیــکو سره
نه نه ، داسې نــدی ، ته پښتـــون یې له پښتـو سره
ستا په غـــرو کې نغښتي زمـــانې غټې قوتونه دي
ستا له خمېـــرې سره اخشلي توفـــــا نونه دي

پام کـــــوه زلمیه چې نړۍ په خو ځیـــــــدلو ده
لر اوبر کــــــړۍ د غـــــلامۍ په ماتېـــدلو ده
عقـــــل د انسان ته زمـــــا نه په رپېــــدلو ده
نور د آزادۍ نه بنـــــــدګي په کتېـــــدلو ده
ته د استعمـــــار پاړو ګــــرانو غولـــــولی یې
واک یې درنه وړی په نطفه کې یې وژلــــــی یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ وږمه

شپه د خپـــلواکۍ وه په چمن کې نڅېـــــد مه زه
مست ومه بېخــوده هرې خوا ته ځنګېـــد مه زه
لاس مې لګــــــولي وو د ستــورو په زرينو غښو
ورو ورو له سپوږمۍ سره اسمان ته ور ختمه زه
غــــلی مې نظر د ټيټې شوي پښتــون لور ته ، ته
پټ د زړه دننه ، پخپـــــل اور کې سوځېد مه زه

زړه ته مې څپه څپه غمجن شـــــــاني آواز راته
جوش د خوشالۍ کې مې غـورځو ته نوی ساز راته
شپې سره سرې وږمې راوړی بـوی د وینـــــو و
روح د ابا سين څخه يو نوی سوز و ســاز راته
ستورې ځلېـــد ل او شپه روانه په ښـــار باندې
ما ته داجمـــــل له زړه نه هسي يـــو آواز راته :

اې د آرزو ګــــــانو ، اميـــــدونو او اسرو ربه !
وسپـــــړه او وسپړه ، زمـــــــا دردونه وسپړه !!
اور مې که، لمبه مې که، ايره مې، لو ګی مې که
وسومه او وسومه ، زمـــــــا اورونه وسپـــــړه
ليک بندي ، وينا بندي، ليدل او اورېدل بندي
لاس د آزادۍ نه دا چـــار خېـــخ بندونه وشپږه

ځوان يم هوښيـــږم ، ددې لارې قربـــاني مې که
اور را بانـــدې بل کړه خـــو مشعل د آزادي مې که
شو را که ، وفا راکه، مستي را که ، گـــرمي را که
سيـل د آزادي مې که ، قوي او توفـــاني مې که
باد مې که،برېښنا مې که، څپه مې که ، دريا ب مې که
فخـــر د جهاد را که ژونـدی جـــاوداني مې که

بې له آزادۍ نه دا ژونـــدون څه دی جهان څه دی؟
نوم د سړيتـــوب او د شرف او دوجـــدان څه دی؟
توره ترژمۍ د ا ســـارت چې غوړېـــدلې وي
هلته فـــرق د خره او دغـــوايي او دانسان څه دی
بل که يا څـــراغ د آزادۍ چې شريف ژونـد وکو
وسوځه يا ما زمـــا د ژونـــد دغه سامان څه دی؟

وينـــې مې را ايشي په رگـــوکې ستنېدی نشم
هيـــلو سر اخيستی زه مـــخ ته درېـــدی نشم
مټ مې په ځنځيـــر کې د کړيو ماتول غواړي
نور په دې ننگينه اسارت کې اوسېـــدی نشم
مات کـــړه ځنځيرونه کنه گله به محشرونه کم
بوی د آزادي را باندې لـــگي تمېـــدی نشم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ شپېلۍ

اې شپېـــــلۍ خوږې شپېــــلۍ زما د ترانو ژبې
اې درتـــــل شویو، ځپــــل شویو او سپلو ژبې
اې د کـــــا روانیانو، لېـــــر بنو او ښبنو ژبې
اې په تورو شپـــــو کې دچوپیـــا دعظمتو ژبې
اې د ځوان شپونــــکې د بې تعبیره ارمـــا نو ژبې
اې د بې پنـــــــاهو یتیمـــــــانو د سلګو ژبې
نن د خـــدای لپا ره زمـــا د زړه پاسباني وکړه
زما د مضطـربو تـرا نو تر جمـــاني وکړه

اې شپېـــلۍ خوږې شپېـــلۍ زما دردونه ووایه
ووایه چې سوځـــــم دا رسـوا دردونه ووایه
وې ښیه هغــو ته چې آرزو لري احساس لري
یو یې سه ا فشا یې کــړه دا پټ رازونه و وایه
سوځې مې رګـــونه د دردونو په سازونو کې
چېرې کوم دردمن ته دا رنګین سازونه ووایه
ور دې کړه نغمو ته بیا رنـــګونه د دردو زما
ور دې کړه دردو ته بیا خـــوږوالی د نغمو زما

سوځې مې هډونه یوـــعلاج زما د دردو وکه
یو ه ښـــکلې چاره زما د سر کشو ارمانو وکه
زما له فریادو سره مــــلګرې کړه نغمه خپــله
ویښ که دغه خلـــک یو تدبیر د پښتنو وکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې جامدو غروته حرکت ورکه ، قوت ورکه
زموږ سره ملـــګری شه مــــلاتړ د زلزلو وکه
پر پرده دتيري او تجاوز سنـــګرې ماتې شي
پر پرده چې د ظلم او استبداد ککرې ماتې شي

يو سه زمــــا دردونه زمــــا له بلنده لمبو سره
زمــــا له تندريزو خوځوونــــــکو ترانو سره
وې غــږوه ، وې رپــوه،وې خوځــوه، وې لـوله
زما له خــون شريکـــو خپلو ورونو پښتنو سره
زما له ګـــرېوان څيرو، پښو لـوڅو بوټينو سره
زمــــا له بې پنــــاهو، بې ټاټـــوبو اوښبنو سره
ور شه د پښتون قــام له دې غـــرو رغونو پا څـوه
يو ځل داويده زمـــرى له دې خـوبونو پا څوه

خوب نه که راويښ شو په زلـــزل به زندانونه شي
لړزند به په وينـــو کې واټـــونه او ښــارونه شي
جوړ به هري پوراومونت ګمري کې محشرونه شي
مات به په پښو د انقــــلاب کې ځنځيـــرونه شي
اوښــــکې د مظلوم به بارانـــونه سېـــــلاوونه شي
غـږ د آزادۍ به توفـــــانونه تنــــــــدرونه شي
لوبې سختې ندي غيــــــرتمنــــــو ته له سر سره
سر غــــوڅ شوی ښه دی نه دنـورو له افسر سره

اې شپېلۍ دا اوښکې زما په مخ باندې شعرونه دي
دا زمـــــا د دردونو ويلي شوي تعبيــــرونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پښتــون یم او ښـــکې مې د یأ س د ژړا ندي
دا زمـــا له احسا سه را وتلي پیغــــا مونه د ي
نه نه زه غلط شوم دا سر کشه توفــــا نونه دي
ډوب به کړي دښمن دا نافرمانه سېلا وونه دي
سم به کــړم دا سېـــل ددښمن دا ستعما ر په کور
یعنی د غــــا صب د د بد بې او اقتـــــدار په کور

درد زمـــا، آرزو زمـــا، ا سره زمـــا، ارمان زمـا
دا ښــــکلی جهـــان زما، د شعر گلستـــا ن زما
عشق زمـا، وفا زمـا، اولاد زمـا، بنیـا د زمـا
وا ړه دې قـــربان شي تر آزا د پښتونستــــان زما
هــر داغ دسیني به مې د گـــــلو غوټۍ وسپـــړي
دا دغــم نړۍ به شي جنت زمـــا بستـــا ن زمـا
چېـــرې که برېښنـــا دآزادۍ پښتون ته وخنـــدل
چېـــرې که پښتـــون دا ستعمار په وینــو ولمبل

یو سه زما سنــــد رې دپښتون د ا نقـــلاب پلو
اې خـــوږې شپېلۍ دانقلاب او اضطــــرا ب پلو
زه له دې بې خـــونده عافیته بېـــــزار شوی یم
بو مې زه دتنـــد ر ، دتوفــا ن او د سېــلاب پلو
ډال مې که ، خنجر مې که،سنگر د معرکو مې که
رب د پـــــا ره بو مې زه دوینــــو د تالا ب پلو
ژرنده د آسمـــا ن مې که د سر په کاسه وگرزي
زه به گــام اوچت کړم د میـدا ن دامتحــا ن پلو
دا زمـــا قسم دی چې به مـــــرمه له پښتو سره
یا به آزاد ژونـــد کـــوم له ټولـــو پښتنو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ لار

ستــــر گې بيا يېتا به شوې تمـــــا شو ته
قلـــــم بيا ځغـــــــلي له شـــوقه ترانو ته

بيــــا په شونډو را بهېږي مـــــو ج د مينې
بيــــا مې زړه لـــــکه مـا شوم ژاړي ليدوته

د چمن هـــره گيــــــا تر گـــــل تـازه ده
چې مـــخ ږدي د ښــكلو نجونو قدمو ته

زړه مې بيــــا دچادزلفـــو په دام كېووت
چې رپېــــږي لـــــكه پا ڼه ننــــدارو ته

سر بازي دعـــا شقي لومـــــړی مزل دی
مټ مې ځـــــكه پا رېدلی هنـــگا مو ته

دوطن بوټي ځوځـــــا ن ، كا ڼې او پر ښې
په نڅـــــــا دي نويو نويو ارمـــــا نو ته

د ځـــــوانانو په اسرو او امېــــدو كې
سر جگ كړی زما شعــــر اسمـــا نو ته

د هيــــوا د خـــاوره به جـوړه د جنت كړو
كه غوږ كېـــږدو ددې عصر زمــــزمو ته

د هيـــوا د ځوانان دې هله افتخـا ر كړي
چې لاروبـــا سي وحــــــدت د ولسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر به څه کوې چې ننګ غيرت يې نه وي؟
لاس به څه کوې چې مات وي خوځېدو ته؟

هغه لاس او هغه سر د افتخار دي
چې په مخ ځي سر منزل د رسېدو ته

ځوانه ګوره چې فرصت در نه لاړ نشي
توري ندي پاکېدو او ځرېدو ته

زمانه په هر قدم امتحان غواړي
لاره باسي خونړيو زلزلو ته

آزادي د زړورو ملک او مال دی
په زاريو ورکړه نشي ملتو ته

نېکمرغي د هغه چا دشملې ګل دی
چې سر کېږدي دخوني زمري غاښو ته

د افغان هيوا ده تول ملت ولاړ دی
غبرګه پرانيزه چې پرې دې وزو پښو ته

ستا ترهر بوټي به سل ځله قربان شو
څو چې وينه د پلرو راځي رګو ته

که زموږه سر او مال هم پکې لاړ شي
لار به پرانيزو پياوړو نهضتو ته

سر به جار کړو ستا تر هرې لوېشتې خاورې
که محتاج شې قربانيو د سرو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغليم سترگې به وبــــا سو په گـــــــــوتو
که کړې شي ستا دلــــوړو غــــرو سرو ته

که تاجک، که هزاره دی که پښتون دی
ارمــانجن دی ستا ځــلانده ورځو شپو ته

په ډاگـــو به دې دگـــلو توفان جوړ کړو
په لېمـــــو به لاره وکـــړو په مـــــخ تلوته

واړه يــو يــو، امتيـــــــاز راسره نشته
يو تر بله قربانېـــــــږو رسېــــــــــــدو ته

دافغـــــــــــان ولسه ورور اوسې تـر تله
زيان دې مه رسه وحـــــــــــدت دوسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه لوړه هندوکشه

لویه لـــــوړه هنــــــدوکشه د شـــا هین او بــــــاز وطنه
د هېـــلمند او آمـــــو پلا ره د توفـــــان او سېـــل مینه
دا شیـــا د غـــــرونو تـــاجه د پښتـــــون د قـــام عدنه

آ خوا ، دې خوا ، ستـا په تږو وریځې لړې راتاوېږي
یا د پښت دقام غیرت دی چې په تابا ندې غوړېږي

د هېـــلمند په غور ځنگو کې د آمــــو په توفــــانو کې
د کــــوکچې په نارو چیغو دا ټک په سېـــــــلاوو کې
د مرغـاب دسین په موج کې د هــــــــري په ترانـــو کې

ستا د لوړو کاڼو پرښو یا دا ستان یاترانې دي
یا د پکت د قام د تېرو په ویاړنه افسانې دي

ستا په لـور چې مې نظر شي له غیـــــــرته لیـــونی شم
ستـــــا د تږو له جنـــونه په غـــرو گـــرزم غرځنی شم
دغیـــرت لمبې راتــاو شي ستـــا په پښو کې سپېلنی شم

په تا ویاړو ، تا به ساتـــو د پښتـــون تېـر سنگــــره
د تاریخ دباغ ښایستـــه ، د دښمن مخ تـــه سپــره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له شا او خـــوا روان دي   نهضتـــونه په ثېــــــــو کې
غواړي نوی پښتون جوړ کړي   ستـــا په پښو او قـــد مو کې
ستـــا د مست باد له جنـــونه   وينـــې ايشي په رگـــــو کې

دا چې وزي زما له خولې نه، نه پـــو هېږم ترانې دي
که زما په ســوي زړه کې ، ستـــا له عشقه زلزلې دي

خانده ، فخـــر کوه ، ويا ړه   را روان کړه سېــــــلاوونه
په غړا کــــــــــړه پښتنو ته   د ژونـــــد نوي ربـــا بــونه
چې کړم ډک د ستا له عشقه   نوي نوي کتـــــا بـــــونه

وياړه وياړه چې راغلی په پښتـــون نوی شبا ب دی
په هر فکـــر او هـــــر نظـــر کې نوی نوی انقلاب دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې په غاړه

د ښکلي بدخشان په پسرلي کې له هرلورې
دګلو په څپـــــــوکې د بلبلو هنګامه وه
دعشق او دښایست او دښکلا په فیض آباد کې
دستورو ، دآسما ن او د پېروونو ننداره‌وه
د لعل او د لاجبر ، او د سرو زرو په‌وطن کې
روانه یوه له سوز او درده ډکه ډرامــــه وه
له موجــــه د کوکچې نه راوتلې زلزلې وې
دتورې شپې په زړه کې دلمرونو نشانې وې

د ښکلي طبیعت او ښا یسته آسمان دلاندې
په سا په ، بې غباره ، جنتي غو ندې هوا کې
دغرو له لوړو څوکو، دګلونوپه‌غورځنګ کې
د مست او لېوني سین د موجونو په‌ګډا کې
د باد له ترانو سره چې ستائی د پامېر و
د ژوند په زمزمو کې، په خندا کې په ژړا کې
د سېل په څېر راغلې له هرلورې افسانې وې
دګران وطن دخلکو هېرې شوې خا طرې وې

له باد او له وږمو سره موجونو د کوکچې ته
راغلي له پامېره داستانونه دتـــوفانوو
د واورو په اوبو کې یو جها ن دخاطراتو
له لوړه هندو کشه بدخشان ته را روانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هره ترانه کې چې کـــوکچې به سر کوله
کشل سوی په خوږوخوږو نغموکې تللی شان و
ویدې په هره پانه کې پېړۍ او زمانې وې
په تېرو زمانو کې د پلرونو خاطـرې وې

له بلخه، له هـــرې نه، له زرنجه، له بامیانه
له هر لورې راغلې افسانې وې په وږموکې
ښایست و ، پاکه مینه وه، وحدت د پرگنو و
تاریخ تښۍ پرانیستې د زمان پـــه گفتگو کې
په بهنده کوکچه کې چې راوي د هندوکش ده
درام د کنشکاو ښودل شوی په مـوجو کې
را غلې فیض «آبادته» د یو والي قـافلې وې
د ټول افغان ملت ، د پاڅېـدلو زمزمې وې

په زړه کې مې له درده یو توفان په خوځېـد و و
په یوه څاڅکي دوینو کې جهان په خوځېـدو و
ژوندۍ تانده وږمه ، له اې خوا دې خوا چلېدله
زلمی او منور افغانستان په خوځېـــدو و
د عصر په خــــوږو او خــوندورو پیغا مو کې
له جرمه تر پامېره ، بدخشان په خوځېدو و
د تالندې په چیغو کې، دنوي ژوند نارې وې
د نــــویو یرغلـــونو د لامــونو هنگامې وې

راغلي دې محفل ته له هر لورې شاعران وو
زموږه د پښتـــو او پښتنوالې راویان وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيدا و، ما شو خپـــل و ، د ختټکـــو کورنۍ وه
ټول شوي په ويايړنه دبابا عبــــدالرحمن وو
زموږ ه په خـــو بونو، غفلتـــــونو يې ژړا کړه
له ستر گو يې داوښکو سېلاوونه را روان وو
په شونډو درحمان کې د دردونو زمزمې وې
تاو شوې په غيرت د پښتنوا لې کې لمبې وې

خوبونه کله کله ربه ثـومـــــره خوندور وي
يا ښا يي چې زمــوږه په دردو باندې خبر وي
يادا چې زموږ په هيلو او ناپا يه هوسـو کې
د صبر او ســــــــربازۍ او د وفا دغه اثر وي
يا فصل د بها ر به د گلونـــــــــــو په توفان کې
را وستی زما خيا ل لره بدل غو ندې نظر وي
سبا له خوبه پا څېدم نه چنگ او چغـــا نې وې
نه ښکلي فيض آباد کې د جشنونو نشانې وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وړ کتوب ارمان

بېړۍ د ژوندا نه مې د گرداب په لورې درومي
خبرې مې د موج او د سېلا ب په لورې درومي
بنا مې د آمالو د خراب په لـــــــورې درومي
د درد او بدمرغۍ او د عذاب په لورې درومي
نظر مې غلی غلی د کتا ب په لـــورې درومي
د درس او مدرسې د اضطرا ب په لورې درومي

بزگر وای ، بې خبر وای ، پراخې د ښتې مې کرلا ی
د غرو د ځوکو شپون وای ، وري او مېږې مې پولای
مزدور وای په غــــرمو کې مې ډبرې ماتولا ی
بندي وای په زندان کې مې مېچنې گــــرزولا ی
خو کاشکې د قلـــــم په ژبه نه وای پو هېدلای
د ژوند دراز کتاب مې هـــــر گز نه وای اړولا ی

شپېلۍ چې د شپانه د غرو په تړو کې غږېږي
آواز چې د اوښبه په پرا خود ښتو کې خورېږي
لنډۍ چې د بزگر له ساده فکر نــــه راخېژي
کو چیا ن چې د کیږدیو په اړخونو کې نڅېږي
افسوس مې له دردو سره له زړه نه را خوځېږي
له اوښکو سره گډ شي تورو خاورو ته بهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا يا به هلكتوبه چېرې لاړې چېرې لاړې
په تېرو ورځو شپو كې چېرې گرزې څه شې غواړې
په هيرو زمانو كې په چا خاندې په چاو ياړې
غمو نو ته دې پرېښو دم پخپله را نه لاړې
په ستر گو كې مې گر زې كله خاندې كله ژاړې
ورو گامونه اخلې د تاريخ لمنه نغاړې

احساس مې غلى شوى دما ښيو په اړخو كې
ا يمان مې خيرن شوى په درواغو سلا مو كې
بې خونده، بې مزې شوم ، په چوكيو په مېزو كې
پښتو مې وركه كړې په فا سدو طبقو كې
اورونه دې سوځل كړي په موټرو په قصرو كې
گران شوى ماته ژوند دى په دې خلكو په سړو كې

سپوږمې مې مزه نه اخلي دگلو له وږمو نه
غوږونه مې خوند نه وړي درباب له ترانو نه
احساس مې پردى شوى د ښايست له پلټو نه
رټلى يم د ښكلي طبيعت له ننداروه نه
شعور مې ستومان شوى د دې عصر له پېرو نه
خيال مې مرور دى له دې نويو شازلمو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچونغرتراني

چو نغر دلا يق د شا عرا نه الها مونو لومړنۍ زا نگوا و د با ختري آريايا نو له تا ريخ سره يو تړلی غر دی .«سرخ کوتل» چې د کو شا ني دورې د مکشوفه ودانيو او ايرانوونکو تا ريخي آثارو له کبله د نړۍ په لرغون پېژند نه کې ځا نگړی ځای لري دهمدې چونغر په لمنه کې پروت دی.

چو نغر د جغرا فيا يي مو قعيت له پلوه د بغلا ن د و لا يت د پلخمري په ولسوالۍ کې ، د غوري دشنې نا وې لوېد يځ ته ، شما لا جنو با غوړيد لی دی . د لايق د استو گنې کلی «بالا دوري» د کر کر د غرونو د لړۍ په لوېد يځو لمنو کې ، چو نغر ته مخا مخ پروت دی.

پر طبيعت مين لايق دزده کړې په دورا ن کې ، د رخصتۍ وختونه پخپل کور کې تېرول چې مخا مخ چونغر ته پروت و. هغه دکور له خلا صو کړکيو څخه په بيلا بېلو موسمونو کې د چونغر د کمال او جمال مختلف حالا ت څا رل او د احساس او الها م د خپلو له لارې يې د ژبنيو تصويرونو د جا دو گر هنر تجربه پخوله . په دې کې چونغر د پووندە پښتنو له منځه دغه را څر گند شوي شاعر په ځان کې را ونغاړه او هغه يې دخال او خط د ستا ينې له محدودې دايرې څخه را ويوست او د طبيعت نا پا يه سمندر ته يې ور تېل وا هه . د هغه په ژبه يې دستورو ، سپوږمۍ ، غرونو، سهمجنو شپو، توفانونو، او د وريځو د غور ځنگ سرودونه جا ري کړل . هغه يې په ما ښامونو او سحرونو کې ولمباوه او د زړه په سر يې دانسا ن د مينې دا غ ور کېښود او په دې ډول يې هغه ته د عاشقانه فريادونو او له انسا ن او طبيعت سره د نا پايه لېوالتيا ژبه ور زده کړه . شاعر په چونغر مين شو او په هغه کې يې د خپل وطن بې سا رې طبيعي ښکلا او د تا ريخ ايراوونکې خوا رق احساس کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي په چونغر کې ویلي شو چې دعمر د کمال په پوړۍ کې هم لا په هغه کې ډوب دی.

امین «افغانپور» چې له لایق او دده دآثارو له روح او جوهر سره تر هر چا ډېر بلد او محشور و، ویل به یې «...چونغر دلایق د شاعرانه الهامونو «طور» دی، هغه د ارادت له مخې، دخپلو شاعرانه الهامونو لومړنی اثر ددغه ستانه طورپه نامه، ونوماوه.» خو د چونغر له ۳۲ ترانو څخه یوائې ۸ ترانې په لومړني دفتر کې چاپ شوې دي. له پاتې ترانو څخه ۱۲، ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲٦ او ۲۷ په «کیږدۍ» کې (چې دافغاني زلمیانو په همت د باندې خپره او وطن ته په پټه راوړل شوی وه) چاپ شوې وې.

لایق وایي چې نا خپرې شوې ترانې دده دنا خپرو شویو شعرونو له یوه بل دفتر «سپېدې» او له ځینو نا بشپړو داستانونو او دده دیادداشتونو له ځیني دفترونو سره چې ده دخوندي کولو په مقصد د ګوند په مرکزي کمېټه کې خپل دفتر ته را لېږدولي وو، د ۱۹۹۲ کال داپریل په پینځو کې د کارمل دپلویانو له لورې چې د شمال دأئتلاف په ننګه کې در بدلي وو، لوټ شول او لا تر اوسه د هغوی لورې نه دی معلوم. په هغوی کې دا سحق ننګیال یو اوږد شعر چې ما ته یې د نظر او سمونې لپاره سپارلی و او دده دفکري لورې او سبک تر ټولو اوچته نمونه وه، هم الونیا شو. لایق وایي کېدای شي چې نوموړې ترانې یا دهغوی یوه برخه دده په نورو یادداشتونو کې چې ده دبحران په شپو ورځو کې دلته او هلته داحتیاطي کاپي ګانو په توګه خوندي کړیي وې، را پیدا شي، خو په داسې یو احتمال باندې ډاډه نه دی. داوه د چونغر د ترانو او د چونغر د شعري دفتر د نومونې په باب یوه لنډه توضیح چې د لایق د شعر لوستونکې هغه مطرح کوي. نور نو داتاسو او دا دچونغر ترانې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ ترانه

اې د کرارو چوپو شپو چونغر !
ستا د درانده سکوت بلا واخلم
ستا د چوپیا تر سلو ژبو جار شم
ستا دعظمت تپوس له چا واخلم

ته چې پېړۍ پېړۍ ولاړ یې دلته
ډېرې قصې او خاطرې به لرې
د شپې له ستورو او پېروونو سره
راز او نیاز او زمزمې به لرې

زه ستا د تورو تپو شپو په زړه کې
د ناپیدا دردو سپړل غواړم
د یوه ځوان شپونکې له دروي ځخه
د سویو هیلو اوربدل غواړم

کله چې ستړی شم د ښار له چیغو
د سحر ستورې ته پیغام لېږم
د ده په سپینو او زرې ځنو کې
ستا لوړو څوکو ته سلام لېږم

د تا په لوړو لوړو څوکو کې زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عشق او مينې ورک جهان لټوم
ستا په وريځو او په تالنده کې
د ابدي ښايست نشان لټوم

کله چه زما د ژوند ډېوه تپه شي
زما شعرونه به لا تا ستايي
پېړۍ پېړۍ به زما په مرګ وي تېرې
لا زما خوره به چونغـــر وايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه ترانه

اې دنیکونو او پلرونو کوره !
اې د رنګینو خاطرو چونغره !
ستا هره تړه د تاریخ پا ڼه
اې دلر غونو عظمتو چونغره!

په دغو شا او خوا درو کې وایه
ستا شازلمیان او سر بازان څه شول؟
د هغو مړو لمبو ایرې کومې دي؟
د هغه اور سمندران څه شول ؟

هغه بېباکه عا شقان چېرې دي
هغه دژوند ښکلي لیلا څه شوه؟
دتا د خاورې په قدم قدم کې
دعشق او مینې تمنا څه شوه؟

ستا په درو کې چې شاهان خوځېدل
اوس هلته هېره او مرګو خوره ده
ستا په ښارونو او ما ڼیو باندې
شګه او خاوره د قرنو خوره ده

هلته چې پیغلو به سومـــا څکله
اوس یا ګیدړې یا لېوان ګرزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرخ کوتل د ویرانو د پاسه
اوس یا غوا یي او یا اوښان ګرزي

کلــــــونه زغلي زما نــــه تښتي
او زه ستا څوکو ته حیران ګورم
د پسرلي په انتظار شـــومه زوړ
لا ستا په پــــر ښو کې خزان ګورم

ستا په کــــراره او سړه فضا کې
چونغره زړه مې څو ناري غواړي
د ژمي شپه کې چې سپوږمۍ خوره وي
څـــو دردوونکې ننداري غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريمه ترانه

اې د ښکلا او د ښايست پلاره
اې د پېړيو آسماني چونغره!
زما د شعر په څپــو څپو کې
لېونی شويه توفاني چونغره

کله چې وريځې ستا له ټټرو څخه
را اوچتېږي قــافلې تــــړي
سترګې زما د بدرګـــــو لپاره
د مرغلـــــــرو قــا فلې تړي

د غوري سين چې نارې چيغې وهي
ستـــا د ستاينې تـــــرانې وايي
د موج په ژبه د آمـــو سين ته
د تا لــــر غونې افســـانې وايي

ستا په سر ستورې سنر ګکونه وهي
زه وايم ما ته څه پيغــــام را کوي
زما نا کامـــــو آرزو ګانـــو لـره
يو څه تسل او څـــه آرام را کوي

را ســـره وغــــرېږه جاردې شمه
چې سخت يوا ځې او تنها يمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوې تـــــودې نارې په هیله هیله
یــــوه لمبــه د تمنــا یمه زه

ته خو لانښه یې چې د کاڼي جوړ یې
زما زړه غوښه ده دردونه ګالي
که د یوه شپون په پښه که ځوځ لاړ شي
لایق یې دلتــــه بیا غمـــونه ګالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلرمه ترانه

ستر ګې مې اوښکو نه توفان خوځوي
تو فان چې و خوځي خـــو لار باسي
چو نغـــره ځومـــره به‌مې زړه وا یه
یــــوې نا رې تــــه ا نتظا ر با سي

زما مغزو کې یوه غـــوغا خوره ده
را نه سرپړي یو څـــــه اور راکړه
دا ډېـــوه ګی د تو فا ن توان نلـري
ددې سا تلو ته څـــــه زور راکړه

ستا په بادو کې یوه نغمه رارسي
نه پېږم څه وایي خـــو شور لري
له یخـــو یخـــو اوسپلیو ســره
یو سوځـــوونکی غلی اور لـري

کله چې غم په ما غور ځن□ راوړي
ته زما په شونډو کې خندا خوځوې
زما په سترې او ستـــومانه زړه کې
مینه د ژوند او دبقا خوځـــــــوې

که ته د تبـــرو خا طـــرو پلار یې
یا دې په غېږ کې زمانې دي ویدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د شعـــر په ناپايـــــه سين کې
د ژوند دفکر زلزلې دي ويدې

دا خا طرې او زلزلې به څه وي
که نوي سوز او نوی شور نلري
ډېووو ته هسي لو گيدل څه په کار
که د پتن□ لپاره اور نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه ترانه

څه را روان دي نه پو هېږمه زه
چونغره بيا دې په سر لړې ښکا ري
د غم تر تورو تورو وريځو لا ندې
تمام بدن دې دړې وړې ښکاري

ګوره چې وريځې تو فانونه نشي
ستا په لمنه بزګـــــران پراته دي
د ساړه ژمي دبادونو وړا ندې
بر بنړ او وږي يتيمان پراته دي

هغه د شپون دلوخو کور چونغره
طا قت د باد او د تـــوفا ن نلري
څپرې وريځې دې خورې ورې که
د ژمي زغم دې بيوز لا ن نلري

کله چې ته د واورو تاج کېږدې
سا ړه په خلکو ير غلونه کوي
دژمي تېزه او بې شرمه سې لۍ
په بوټېنو باندې ظلمونه کوي

کله چې واورې کروندې کړي پټې
زموږ په مټ کې زور دکار شي غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چېري چې غږ د زورور شي پورته
هلته خو تېره ده چې خوار شي غلی

لکه چې شپو کې د شپنو اورونه
د غره په شپولو کې لمبې وهي
زما نارام او مضطرب روح کې
ستا خاطرې هسې څپې وهي

که زمانې ستا سره لوبې کړې
ستا لوړ کمرونه که کلـــو ځپلي
زما تنکي تنکي او نوي افکار
د کونډو رنډو ا وسېلـــو ځپلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېږمه ترانه

تښتم له ښار او له ښاريانو څخه
چونغره غبرګې دې يوه ځاله را کړه
په لوړو تړو او کمـــرونو کې دې
خپلو شپنو ســــره يوه تا له را کړه

هلته به مينه او وروري شي پيدا
مرض د لوټ او دفساد به نه وي
تر هرې تيږي او پېچومې لا ندې
وېره د دام او د صياد به نه وي

چې شپه خوره شي ستا په لوړو څوړو
زه به د زړ کــــو تــــرانې اورم
يا به ورځمـــه په ورغالـو کې به
د زاړه شپـــون نه افسانې اورم

چې رمې وخوځي سبا را شي
زه به له لوړو نه سپېدو ته ګورم
يا به د ځوان شپونکي نغمې اورم
يا به دسترګې راختو ته ګورم

چې لمر را تود شي په کمرو کې به زه
ديوې څېړۍ سيوري ته ځان رسوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چينې يخې او رڼې اوبه بـــــه
سوي کوګل ته په امان رسوم

ما ښام به ناست يم په يوه لوړه ګټه
له ســــــره شفق ســـره به رازوايم
يا به د دروي او شپېلۍ پـــــه ژبـــه
قصـــه د زړه د ســـــــوزو ساز وايم

ګرزم به ، خاندم به، مستي به کوم
د غره له زرکو او هو سيو سره
غلام د هيچا د غـــــرور بـه نه يم
خيرن به نه يم غوړ ما ليو ســـــره

خپلو سپېڅلو آرزو ګا نــــو ته به
بې خونده شوی شرمېدلی نه يم
دورور ترپښو لاندې کوو سره به
لـــوړو ځايـــو ته رسېدلی نه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومه ترانه

اې دبادو او بارانو چونغره
اې د ږليــــو او سېلو رانګو
اې د تاريخ د تالاکو شهيده
د ويدو شويــــو عظمتو زانګو

کله چې ګورم ستا سپېرو تېروته
لکه يتيم ماشــــوم ژړا راځي
په تورو شپو کې ستاله پرښو څخه
يوه آشنا غوندې نــوا راځي

همدا نــــــوا زما په مړوايروکې
يوه بې تعبيره شان غوغاخوروي
زما په سترې او ستومانه زړه کې
يـــوه رنګينه تمنا خــــــوځوي

ته څومره خوږ يې دپلرو وطنه
زما دخا پوړو ورځو شپو وطنه
زما غوغا ستا له چوپيا نه پيدا
اې د الهام او تــرانو وطنه

څومره به ښه وای چې پخپله خوښه
د سين په شانې مې سفر کولای

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مينه مينه مې له هـــــــره ځايه
ستا لوړو ځوړو ته نظر کولای

د بېدردانـــــــو بېدردي به نه وه
زه به وم عشق او آزادي را سره
د تا دمينې په نا پا يه سين کې
و فا او هيله او مستي را ســره

سوځمه سوځمه د رب لپاره
يو خوندور شانې پيغام راکه
د څو دردونو د ويـــــو لپا ره
يو زرين مزی د الهام را که

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه ترانه

یو غمځپلی شان ځګروی راځي
چونغره ستا له شګو خاورو څخه
سېرې سېرې نغمې را رسي پسې
ستا له بادونو او له واورو څخه

ښايي له سر د کنشکا څخه به
هوس د تخت او د ملکونو وزي
یا به حسرت د درست جهان دنیوو
د ده له زړه نه په آ هـــونو وزي

یا به په هغو ورارو بورو ژاړي
چې ده یې ورونه اوزمن وژلي
یابه د هغو خلکو عذر کـــوي
چې ده په مینـــــــه دوطن وژلي

یا بـــــه د ژوند په بې ثباته دوره
اوس پس له مرګه افسوسونه کوي
یا به په تل کې دنمجنو خاورو
د ورکـــــو خلکو تپوسونه کوي

یا به له دې اوږدې چوپیاوي په تنګ
زړه بې هوس دڅو امرونو لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا به له خاورو راوتل غـــــواړي
مينه رغبت به د قصرونو لـــري

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوې څپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

با غوان ته

څومره هوسېږم دې تازه تازه ګلا نو ته
دې نويو ځوانانو ته
ګوره اې باغوانه چې د تندې طاقت نلري
تاندې يې نازکې دي

ساته يې خاطر تر څو چې لوى شي غوټۍ وسپړي
لاندې ريښې وتړي
مينه د چمن يې په رګو پلو کې پلنه شي
بيا ګوره توفان درنګ

خوانه يې پلوځې او اغزي او ځوځان لري که
دا دښمنان لرې که
پرېږده چې آزاده هوا چم دجلوې وښيي
دې ښکلو ګلانو ته

کله چې د ګلو په څپو کې چمن وخاندي
يعنې وطن وخاندي
بيا دې زمانه په موړه هرڅه چې کوي کوي
بل ارمان به نلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيغام

تېر به شي کلونه ، مگر نه به شي
زما دغه رنگيني ترانې هېرې
محو به شي گور زما
کلى زما کور زما
مړ به نشي اور زما
تل به زه غړېږمه شعرونو کې له کام سره

دا دبېدردئ او نا پوهئ څپې
زما هنر او مينه غرقوى نشي
تل به دافغان بچي
پورته دباميان بچي
ښکته دسيستان بچي
لولي زما سندرې له آغاز او له انجام سره

زما ولس به يو سي هيوادونو ته
زما دترانو ښکلي رنگين گلان
تل به د پښتو ژبه
دا دلويو غرو ژبه
دغه د درنو ژبه
ساتي زما شعر له فکرونو او مرام سره

اې زما دځوانئ تودو تودو هيلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوزئ دشعر ابدي كورته
يو سئ ولولې زما
پټې زلزلې زما
اوښكې قا فلې زما
وروستو زمانو ته ددې عصر له پيغام سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوړ ژوند

کا شکې شرنګ دیوه رباب کې
یوه رنګینه ترانه‌وای
یا دیار دڅنګو ول کې
یوه مسته شانځپه وای
یا د ښکلو په محفل کې
سوځېدلای یوه ډیوه وای
کاشکې سترګو دیتیم کې
د سرور یو شغله وای
یا په زړه دیوه مایوس کې
یوه هیله یوه اسره وای
کا شکې درمند دستم کې
بله شوې یوه لمبه‌وای
یا په سر دمستبد کې
نا سور شوې یوه دانه وای
نه دغه شوم نه هغه شوم
د ساړه ژوندبندیوان یم،
ګوره څوک به را نه خلاص کړي
دا بندونه ځنځیرونه

تورو وریځو غوړولي
په دنیا باندې وزرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته به وايې چې خوځېږي
په آسمان کې دغم غرونه
د ښادۍ طلايي ورو ته
بيالوېدلي ځنځيرونه
هديروته ورته شوي
دا زاړه زاړه ښارونه
په غوږو دزمانې کې
غم سور کړي دي سازونه
غرسپېره، بېديا سپېره ده
مړاوي شوي دي ګلونه ،
واړه غم دی واړه غم دی
له دې غم څخه ستومان يم
مرګه راشه ماآزاد کړه
له دې تور ساړه ژوندونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلیمان پسرلی

د سلیما ن په لوړو پرښو با ندې
د تورو وریځو کتارونه خوځي
را ته ښکارېږي د بها ر په زړه کې
د پښتني مینې اورو نه خو ځي

بیا بهار را غی لېونی به شمه
د مستو نجونو خندنی به شمه
د لاله داغ به مې سارا ته بوزي
خوب مې لیدلی غرځنی به شمه

بیا د وطن د د ښتو کا نې بوټې
زما په سترګو کې ګلان ښکاري
د لمـــر د لاندې دشبنم ځل کې
درست کا ینات او ټول جهان ښکاري

مغرورې پېغلې د پېکي د پا سه
د سرو ګلونو کتا رونه ایښي
د هغه ځوان لېر به په زړه با ندې یې
د سا رانۍ مینې داغونه ایښي

د ژرنده ګړي د بچو په لاس کې
بیا د لښتیو زېړ ګلان ښکا ري

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړاوو مړاوو او سړو شونډو یې
تر خه ترخه موسکي څپان ښکاري

سبړ را ته ښکاري چې بهار بل دی
یا زما تنده او خمـــار بل دی
لیږې ترخې اوبه به څوک راکړي
په زړه مې اور دانتظار بل دی

یارانو لاره د سارا چېرې؟
ساقي تنګ شوی یم مینا چېرې؟
په دې بېخونده او ساړه ژوند کې
یوه رنګینه مشغولا چېرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا کا مه هيلې

اې زما نا کامه هيلو !
لرې لري شئ له ما نه
هورې لريي په بېد يا کې
د غمونو په چوپيا کې ،
ما نا کام ته
ما بد نام ته ،
بدمرغي چيچي غا ښونه

اې زما زړه زړه لېونيه ، خندنيه !
نور مې مه سوځه بېځايه
د ځوا نۍ له مشغولا نه ،
د ګلرخو له وفا نه،
بې نصيب يم
زه غريب يم
چېرې زه ، چېرې عشقونه !

دا د هيلو کاروانونه ، امېدونه
چې بهېږي را بهېږي
خندوي مې ژړوي مې ،
غولوي مې ،غولوي مې
يا هغسي
يا دغسي
پاروي زما دردونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا آشنا نغمه

دا څه آوا ز دی ؟
دچا نيا ز دی؟
پرده د سا ز دی
او که اعجاز دی؟
نغمه شراب دی زه شرابي يم
يا زه کباب يم دا کبابي د ه

خراب خراب يم
کباب کباب يم
د ساقي لا س کې
گرو په شراب يم
عمر تېرېږي يارانو گورئ
پيا لې کړئ پورته چې نه ودرېږي

کاروان روان دی
زړه مې پرېشان دی
ويرژلی ژوند مې
په ماتاوان دی
نا مرا ده عشقه زه دې بر باد کړم
زه دې بر باد کړم نا مراده عشقه !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوا مینه

سپوږمۍ دلوړو غرو له شا نه راخته راخته
سپینه رڼا په لویو دښتو خورېده خورېده
وږمې د ګلو له عطرونو سره
شپې د شپنو له آزازونو سره
نشې د میو له جامونو سره
زما په لاسو کې ځنځیرونه دګناه اچول
توبه وه ماته

زه د نېشې له پیچ و تا به اوښتم اوښتم
دا دمچکو له ګرمیو تاوېده تاوېده
ماله سرکشو ګناهونو سره
دې د ځوانۍ له هوسونو سره
له ډکو ډکو ګیلاسونو سره
د وصل او مینې پر ښارونو چپاوونه وهل
حیا ویده وه

دا په مستۍ کې زماله غېږې ړنګېده ړنګېده
زه په سینونو دګناه کې دوبېدم ډوبېدم
له تږیو تږیو ارمانونو سره
له ښکلو ښکلو عذابونو سره
دزلمیتوب له کړاوونو سره
د سباوون رڼا دستر پرده وچیرله
مینه رسوا شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ارغوان سندره

دا د گلو امتحان دی
که په غرونو کې توفان دی
که د گلو نندارې ته
سر جګ کړی ارغوان دی
چې بل فکر او نوی ذوق
نوی شور او نوی شوق
زما په شعر کې نخښ‌ږي

د سینونو په نغمو کې
د بهار په ترانو کې
د عشاقو په سینو کې
د گلونو په شپو کې
نوی شور، نوی آواز
نوی طرز او نوی ساز
آسمانو ته پورته کېږي

په رگونو د زمان کې
د خیالونو په توفان کې
د اشعارو په عنوان کې
د ځوانانو په ارمان کې
نوی خیال، نوی عنوان
سره لمبه د ارغوان
راتاوېږي او بلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنا ته

هېر کړه آشنا دا تېر عمرونه هېر کړه
باده در نيسه تېر غمونه هېر کړه
کاروان دعمر اشنا
کله درېږي کله صبر کوي
پياله کړه پورته چې مهلت کم دی

بيا به ځواني وي خو بهار به نه وي
يا به بهار وي دزړه يار به نه وي
زه له دې عمره اشنا
سخت اند ېښمن يمه او ويره لرم
له دې ظالمه انتظار کم دی

مهلت دعمر يوه برېښناده برېښنا
يوه غمجنه شان خندا ده خندا
په دې خنداکې اشنا
يو رپ لذت دی گوره لاړ نشي
چې افسوسونه بيا ثمر نلري

که زاهدان په سجاده ښه ښکاري
رندان بيخوده په باده ښه ښکاري
يوه گړۍ عقل اشنا
عذاب عذاب دی گوره پام کوه
چې افسوسونه بيا ثمر نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

را ځه چې ځان له يو جهان کو پيدا
ځو لېوني او ځو مستان کو پيدا
سارا ته لاړ شوا شنا
هېر کو دا واړه بند يزونه هېر کو
په بدمستۍ کې ځو نارې و وهو

زړه مې سارا پسې ژړاوي کوي
زما تېر عمر ته بنېراوي کوي
را ځه چې وزو اشنا
وېرېږم لاره دسارا بنده شي
جنون به گرزي سر گردان را پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سالنګ ترانه

په لمـــــن د هند وکش کې
بيا د کار مـــــــوزيک غږېږي
د مـــــا شين تر دوړو لاندې
د هيـــواد ا نسان خوځيږي

د لته فکـــر د بقـــــــادی
ژوندی شوی په سالنګ کې
ما ليـــــد لې معجـــزې دي
د کا ر ګـــرو په کلنګ کې

غرونه غرونه به هـــوار شي
کار به وکـــــري ګلونه
سيل به مارشي سين به واوړي
طبيعت بـــه شي پـــه ملونه

علم او کار ســـره يو شوي
ما توي داسختې پـــر ښي
د سالنګ له زړه نه باسي
د انسان د فکـــر کـــر ښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی چې نه هېرېږي

رحمن بابا :

خرقه پوش دی له شا هانو بې نیاز دی
سر تر پا یه حر ارت دی سوزو ساز دی
د خیا ل دبا غ دگلو یوه وږمه ده
د جذبو په آسمانونو کې پروا ز دی

خوشحا ل ختټک :

یو سېلاب دی چې له لوړو را روان دی
د پښتـــو او پښتنوالي قهـــــرمان دی
تیټ یې مه بوله غورځنګ وربا ندې مکړه
پس له مرگه هم د تورې تـــرجمان دی

حمید ما شوخېل :

د پښتو د خـــــورې ژبې یکه تا ز دی
په ا یجاد د رنگینیـــو کې ممتاز دی
په هر بیت کې نخولي دي خیالونه
د ده شعر ، شعـــر مه بوله اعجازدی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم تګ

په سفر کې له کاروانه ســـره سم تګ
د پېـــړۍ په مقتضا قـــدم قـــدم تګ
کوم چې باسي توفاني بېړۍ له موجه
همدغه دی منتخب او محتـــرم تګ

بې موقع خندا

ما کتاب د تجـــــربې کې دي ليدلي
دغـا فل په درما نـــــد ه لمبې ختلي
چا چې کړې بې موقع خوب و خندا ده
د برېښنا په شانې يوه خنـداکې تللي

د دنيا لار

چې دنيا ځي په هغه لار بـــــه روان شې
په دې خپله لار به خپله ســــر ګردان شې
خود سري به دې له غرو څخه غور ځار کړي
بيا په تېره څه حاصل چې پشيمـــا ن شې

هندوکش ته

هندو کشـــه را روان کړه سېلاوونه
چې له توانه پورته شوي دي دردونه
داشيا دغرونو تا جه د ر نه جار شم
څنګه نه سوځي د تا پلې او ر ګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ خم

محتسب که هر څو چم داحتساب کړي
رند پو هېږي چې په زړه کې څه حساب کړي
په قبا کې يې پټ کــــړی خـــــم دميـو
که په خــــوله هر څو وردونه دثواب کړي

دهر چا جهان

دا جهان که هر څو لوی او سورور دی
خو دفکـر تاخت و تاز ته يو بخر دی
دغه يوه قطره شبنم هم ترې خلاص ندی
چاته اوښکه دشبنم، چا ته ګوهـــــــردی

دعا

ربـــــه را ولې توفــــان، توفــــان دکــار
نــــوی نسل او طبقــــــــــه د ابتکار
موږه ننګ ددې وطن که په دار جګ شو
آلـــوده بـــه شي په مـــوږه هغـــه دار

طلا

دا طلا چې هر سړی يې په ارمان دی
دا قاتل د شــرافت او د وجـدان دی
فلز نه دی استبداد دی تجـــاوز دی
دبشر په عواطفـــو کې شيطان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرې ورځې

په سحر کې رڼايي د ژونـــــدون نشته
په ما ښام کې شور دعشق او جنون نشته
هـــــره ورځ له بلې ورځې ســـــړه کېږي
په سبا کې حـــــرارت د پـــــرون نشته

پښتنو ته

د نجات د قافلې له ســــره هېــــر شوې
دژوندون ساحل نه پټو ستر گو تېر شوې
دتوفان په څپو ډوب شوې خوار پښتونه
د نفاق په سېلاوونو کې چا پېـر شوې

...

خدا يه ماله د كلام زور او تأثيــر را
رسا عقل، پاک ايمان ،قوي تدبير را
يا نجات د وښيارئ له غمه راکړه
لېونی مې کړه ددې هنـر اکثير را

ظالم ته

جګ ولاړ به دا اسمان وي ته به نه يې
همدا راز به دا جهان وي ته به نه يې
خلقې به ستا له ظلمه حکايت کړي
آسوده به مظلومان وي ته بې نه يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابدي شرم

زه له مرگه نه وېرېږم، نــــه وېرېږم
دلطيفې سا په جال کې نه بندېږم
که دځوانۍ معرکې پهلوان نشم
تر ابده به په خاورو کې شرمېږم

ژوند

ژونــــد دماتو او سپليو سلسله ده
يا دڅــو خندا ژړاوو قافله ده
يوه برېښنا د عدم په تورکوگل کې
دسکون په اندامــو کې زلزله ده

شرق او غرب

شرق او غــرب سره يو بل ته اوښتلي
نه پــــوهېږم زمانې بيا څــه کړلي
راته ښکاري دياغي انسان له لاسه
دې دنيـا له تباهۍ ســـــره منلي

د پيسو مرض

هسې تللي يو دخپل ځان په غمو کې
د پيســـو په تموج او توفـــــانو کې
که انفاس دمسيحا راشي علاج ته
مبتلا به شي په فکر د پيســـو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندۍ خبره

او ښکې ندي چې له ستر گو مې بهېږي
زړه مې ويلي شو له ستر گو را تويېږي
که مې مړی يوه ژوندۍ خبره واوري
پس له مرگه به په خاورو کې نڅېږي

دژوند پهلوان

بې همت وي چې له ژونده شکايت کړي
لېونی وي چې د تېـــرو حکايت کـــړي
پهلوان وي چې د ژوند په معـــرکه کې
موانع لري کوي او حـــــرکت کړي

ستا دزلفوکړۍ

اې سپوږميه ستا د حسن څه تأ ثير دی
چې عالم دې دجلوې په دام کې گير دی
خيالات او الهامات او زما فکــــــر
يوه کړۍ د ستا دزلفـــو دځنځير دی

ستانظر

بيا مې زړه دتا دزلفو په دام گيــــر شو
بيا مې خيال دتاپه حسن کې اسير شو
ستا نظر چې زندگي تـــرينه اوربږي
دلايق له سينې تېــــــر شــو عالمگير شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې خونده ژوند

زموږ بېرنگه او بې خـــونده ژوندبه تېر شي
سم ملت او نوی ژوند بـــه را بر سېر شي
ولي هیڅکله بـــه نشي چې لـــه خلکو
زموږ بې رنگه او بې خونده ژوندون هېر شي

تاوده زړې

هغه وخت چې کام له خوبه رابیدار شي
د وطن غرا و صحرا گل و گلـــزار شي
زما خاورو لـــــره راوړئ تاوده زړي
گوندې وي چې مې هډوکي په کرار شي

بې عشقه زړه

که په زړه کې عشق د کام او هیواد نه وي
یا په مټ کې توان توفیق د جهـــاد نه وي
هسي زړه او مټ د گور چینجو ته ورکړئ
څو عامل د بې ننگي او فســـــاد نه وي

لوی دښمن

که مې لاس په کان د زرو باندې بر شي
اور به بل کړم پې چې خاورې د ممر شي
تر هغو به د سکې بـــــدي پرې نږدم
څو یې نوم نشان له ځمکې نه بهر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعقل غلامي

يا دعقل لاره خوشې کړه مجنون شه
د دنيا لـــــه مشاغلو را بيـرون شه
يا دعقل غلامي ته ځــــان تيار کړه
سقرات شه، ارستو، افلاتـــــون شه

دخان خر

کوم ملت چې خر دخان وي ملت نه دی
چې دخپل قوت نادان وي ملت نـــه دی
چې د نـــــــورو له ويالې ښخـــه ويرېږي
او غــــافل دخپل توفـــان وي ملت ندی

زما قلم

زما قلم به هله لوړ او محترم وي
چې دښمن داستبداد او د ستم وي
چې دخلکو د دردو رازونـــه وايي
خدا يه وي به چې هغه زما قلم وي

زوړ نظا م

مکتب غم، اداره غم، کلی او کــــــور غم
ميندې غم، پلرونه غم، نيايي او ترور غـــم
د زاړه نظام له ظلم او لـــــه فساده
په وطن باندې را ګرزي کور په کور غم

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلاب ته

رب دې راوله اې پلاره انقلابه
اې زموږ عالي مکتبه اې کتـــابه
دا وطن په ظلم هسې خراب شـوی
چې فاسد دی له یوششه تر تهدابه

انقلابي سر

سر هغــه دی چې په اور دانقـــــلاب کې
په لمبو کې ، په توفان کې، په سېلاب کې
دمــــــزدور او د بز گـــــر د حق لپاره
ځړېدلی وي ددار په ســـره تناب کې

نن او پرون

دنن اوښکې دسباورځې توفان دی
دنن طفل د راتلونکي پهلـوان دی
ددنیا په زور غـــــــره نشې حاکمه
ستاجهان سبا دبل سړي جهـا ن دی

انسان ته

هلکتوب په لوست اولیک کې درنه تېر شو
په ځوانۍ کې حرص د مال درنه چاپېر شو
په زړښت کې سمه شمه د سهـــــا ریې
څوک چې زوړ شو ناتوان، چې مړ شو هېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ ځای

په کوم ځای کې چې د علم ډېوه بل شي
یا د فکر لمبه وخوځي جل بل شي
د پتنګ په شانې ځان ترېنه قژبان کړه
چې سینا دې له ایرو څخه خجل شي

ځوان او زوړ

ځوان هغه وي چې د ځوان فکر خاوند وي
نه هغـــه چې د اوهامو په دام بند وي
سل ځوانان دې تر هغه زاړه قربان شي
چې خاوند دنوي رنګ اونوي خوند وي

له ځوان څخه ګیله

ځوانه ډېر ډېر ګیله من یم ستا له کاره
ستا له فکره، ستاله پوهې، ستاله ډاره
په نغمو کې دې د ژوند سندره نشته
کام ته نه شې پوهولای سمه لاره

پا څېره زلمیه

ستا په مخ باندې جهان ګل و ګلزار دی
ستا په مټ د ژونـــدانه دار ومدار دی
دغفلت له خوبـــه پا څېره زلمیـــــه
چې جهــان دې دجلوې په انتظار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن ځوان

هغه ځوان چې د وطن په درد سوځېږي
که سل ځله پر مخ لوېږي پــورته کېږي
ما ترې زر ځله قـــربان او صدقـه کړې
چې دمرګ په پوله نا ست دی لا خوځېږي

فرعون ته موسا

ظالمان که فرعونان وي ته موســـا شه
دناتوان او دمظلوم د لاس عصـــا شه
سر کشان که په نشتر زړونه زخمي کا
ته ملهم او د زخمي د زړه دوا شــــه

د ځوانې عقیدې پهلوان

نه په ځــــــوان عقیده من یم نه په زوړ
نه په لوښ او نه په وربي ، نه په مــــوړ
چې د ځوانې عقیدې پهلوان تــه وي
پسې نه ګرزم که ګرم وي که ســوړ

له خلکو سره یو ځای

ځوانه ځان لپاره ژوند څه ژوندون نه دی
ګــــوره پام کړه دا سبا دی پرون نه دی
څو د خلکو په غمــــونو کباب نه شي
هغه تیره د سارا ده ، لړمـــــون نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتونی ځوان

ځوا ن هغــه دی چې فا تح له دنيا تېر شي
نه هغــــه چې په دامونو کې چا پېر شي
چې کړه وړه يې يا د گا رونه شي تا ريخ ته
نه هغـــــــه چې له پېړيو څخه هېر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

له څه مودې راهيسې مې غوښتل له اروپايي شعرونو سره دځوانو پښتنو شاعرانو او ليکوالو د بلدولو لپاره د اروپايي شاعرانو ځيني شعرونه په پښتو شعر ترجمه کړم مگر د وخت تنگسيا دا هيله وځنډوله .اوله شپږو مياشتو راپه دېخوا ددې هيلې د پوره کولو شونتيا لاس ته راغله او ما دغه کار پيل کړ او اروپايي شعرونه مې لکه د هغوی اصل پښتو ته را واړول . ددې زيار د لومړنۍ نمونې په ډول مې د « پوشکين »، «لرمنتوف » او« پتوفي» څو شعرونه د دوی له لنډې پيژندگلوۍ سره په همدې دفتر کې وړاندي کړل . البته ښکاره ده چې هره ژبه هم چې کله په متفاوتو فرهنگونو کې سره جلا شوې وي ، تر عامو اشترا کوتو ور هغه خوا ، خپلې ځانگړې او جلا مقولې اصطلاحات او فر هنگي احکام لري چې له نورو ژبو سره د هنري راکړو ورکړو او دژباړلو او راژباړلو په چاره کې ستونځې رامنځ ته کوي او حتی کله دغه راکړه ورکړه ناشوني کوي او هغه متل رښتونی کېږي چې وايي :« د شعر ژباړونکی خاين دی.» ما د ژباړل شويو شعرونو د وزن او غاړه ايزې ځانگړتيا او دقافيو درعايت لپاره کله يو لفظ يا جمله په ژباړل شوي متن باندې زياته کړې ده خو ددې لپاره چې دترجمې امانت رعا يت شي هغه مې په قوسونو کې دننه راوستي دي تر څو اصلي متن بې درکه نشي .

د پتوفي له «غروب » او د لرمانتوف « دژوند جام » نه پرته ، په نورو ټولو شعرونو کې د هغوی د وزن، قافيې او سندريز آهنگ اصالت ساتل شوي دي او بې له هر راز فني تصرف څخه ، د خپلو ژبو په اصلي رنگ کې پښتو ته را اړول شوي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکسا ندر سرگيويچ پوشکين

ستر روسی شاعر الکسا ندر سر گيويچ پوشکين د ١٧٩٩ کال د جون د ميا شتې په شپږمه نېټه په مسکو کې زېږېد لی دی . خپل لومړني شعر يې له لومړنۍ زده کړې وروسته ، په لېسه کې وواېه . له زده کړې ورو سته دبا ند ينيو چا رو په وزارت کې په کا ر بو خت شو ، خو خپل ټول وخت يې په ا د بيا تو تېر کړ . په ١٨٢٠ م کال کې د «روسلا ن او لودميلا» خپرېدو ډ ېر شهرت ور کړ.پو شکين لا زده کوونکی و چې انقلابي ټو لنې ته نيږدې شو او ددې ټو لنې مفکورو دده په ټولو آثا رو اغېزه وکـــــړه . پوشکين دخپلو څر گندو انتقادونو له کبله يو ځل د روسيې جنوب ته او بل ځلي يوه کلي ته تبعيد شو .

په ١٨٢٥ م کې د روس نظا مي افسرانو يو نا کام بغاوت وکړ . ددې بغاوت څخه وروسته تزاري حکومت غوښتل پو شکين خپلې خوا ته جلب کړي نو له تبعيد څخه يې بېرته را وغوښت خو پو شکين د پا څون دمفکورو پلوی پا تي شو او په دې وخت کې يې دا سي شعرونه وليکل لکه « سايبېريا ته » چې په دې مجموعه کې چا پ شوی دی . له همدې کبله د روسيې دمر کز وا ک لرونکو ، له ده څخه کرکه کوله ، او دده په ښځه يې تو ولګاوه . ددې تورونو په نتيجه کې پوشکين د يوه فرانسوي نظا مي افسر سره چې د تزار په چو پړ کې و ، په مخا مخ دوئل کې ټپي شو او دوه ورځې وروسته مړ شو . دا واقعه د١٨٣٧ م کال د جنوري په ٢٧ پيښه شوه . پوشکين تر اوسه د روسيې د ادبياتو تر ټولو ستر او محبوب شاعر پاتي شوی دی .

دپوشکين ستر آثار دادي:

په شعر کې د « يوګني اونيګين»منظوم ناول ،« پولتاوا » ، «مسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور»، او په نثر کې د «دبروسکي» او د «کپتان لور» ناولونه او نور.

انعکاس

کوم وخت چې په لوی ځنګله کې غبږ دځناورو شي
یا چې د تـــرم له خولې نه پورته یـــوه خبـــــره شي
کوم وخت چې له وربځو نه، د تالندې آواز شي خور
یا دغـــونډۍ شا نه کومـــه پیغله په سنـــد رو شي
ته په تش ما حول کې بیا هغـــه غبر ګــــوې بېـــرته
هر چا ته د خپلې خـــــولې خرې اوروې بېرتـــه

ته په غـــبږ د تالندې ، بربښنــــا او د څپـــو خبر
ته په (ســـویو سترو) آوازونـــو د شپـــــو خبر
ته هـــر چا او هـــر شي ته ، دده دغبږ ځواب وایې
ته د ټولــــو واړو پـــه نغمـــو او ترانـــو خبـــــر
تا ته مګـــر څـــوك ستا د سندرو ځواب نه وایي
اې شـــاعره یو ستـــا د خبرو ځـــواب نـــه وایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

انچار

د سوځوونکو شغلو دلا ندې
په يوه وچه لويه ببد يا کې
انچار ولاړ دی او پيره کاندي
يوا ځنی دی تو له دنيا کې

دې ترږيو د ښتو دی زېړولی
د خپل غضب په ورځو شپو کې
بيا هرې څانګې تې څڅولي
زهر په پاڼو او په ريښو کې

بيا چې ګرمي شي، دده له لښتو
اوبځن زهرونه ورو ورو څڅېږي
خو چې ماښام شي، په پلنو دښتو
زهر شي غوټه راڼه ځلېږي

که يوه ګرزانده وريځ پيدا شي
او په دې ونه را وورېږي
دونو څانګو نه، بيا جلا شي
د زهرو څاڅکي، په ريګ څڅېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ــ انچار: د زهرو ونه

شد يد يو امر يو سړي بل ته
ور کړ چې لاړ شه تر اې انچاره
هغه هم لاړ شو، دغه اجل ته
او بېرته راغی تر بل سهاره

د مرګ شوده يې راوړه ناچاره
هغه ظالم ته له مجبورۍ نه
پر مخ يې راغله د خولو لاره
حال يې خراب شو له کمزورۍ نه

پر خاورو پرېووت تر کېږدۍ لاندې
لکه چيچلی چې وي تورمار
پړمخ د خاورو، په ځمکه باندې
په پښو کې مړ شو دخپل سرکار

په هغو زهرو يې آلوده کړل
ظالم فاتح د مرګي غشي
بيا يې ملکو ته د ګاونډيانو
د مرګ لپاره هغه کړل خوشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وريځ

اې دورک شوي توفان ،وروستۍ وروستۍ وريځې
همدا يوازې ته يې ،په شنه آسمان کې خوځې
ا يکې يوازې ته يې، چې غمجن سيورى کوې
يوازې ته (په موږه) ، خوشحا له ورځ غموې

يوه شېبه مخ کې دې‌وه، مخه دهسک پو ښلې
او هيبتنا کې برېښنا، ته وې پـــــه غېږ نيولې
مبهمه تا لنده دې ،(زموږ پر سر) کوله
نا روغه ځمکه دې هم، په باران ا و بوله

ورکه شه وخوځېږه، اوس ستا موده پوره ده
توفان تري تم شوى ، او ځمکه هم تازه ده
د ونو پاڼو باندې ، باد تېروي لاسونه
او له آسمانه شړي ، د ستا خواره پوځونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګ ... (۱)

هغه خوږه شپېه په یاد ده زما
چې مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه یو ښکلی الوتونکی خیال
لکه یو پاک ښا یست پیدا شولې

ډېر وخت د تا لطیف آواز راته
د نامېندۍ دغم اوږدو شپېو کې
ښکلی تصویر مې دې په خوب لیده
د شور ما شور په بدو اندېښنو کې

کلونه تلل، یاغي ټکان د توفان
پو او پنا کړل پخواني خوبونه
ستا آسماني صورت او ښکلی آواز
هېر مې شول واړه (لکه هېر خوبونه)

په لري ځای کې ورو ورو ورځې زما
په تیاره بند کې تېرېد لې هدر
نه بل ژوندون، نه بل الهام، نه مینه
نه بل معبود، اونه داوښکو اثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ ک...: دشاعر دمعشوقې پټ نوم

روح ته مې وخت دويښېدو راغلی
بيا مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه يو ښکلی الوتونکی خيال
لکه يو پاک ښايست پيدا شولې

زړه مې رپېږي دخوښۍ له زوره
ځکه چې بيا يې شول ورک شوي پيدا
هم يې ژوندون، هم يې الهام، هم مينه
هم يې معبود، هم يې دمينې متا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سايبيرياته

د سايبريا د ځمکې زړه کې
وساتئ خپل وياړ جن زغمونه
ستا سو غمجن کار به ورک نشي
نه د افکارو لوړ پروازونه

هيله چې خوړ ده د بد مرغيو
بيا به د ستاسي تياره زندان ته
سترزيري خپور کړي د خوشحاليو
مطلوب فرصت به راشي زمان کې

مينه دوستي به ستاسي مکان ته
له تيارو ورونو در ننه کيږي
لکه دا اوس چې ستا سو زندان ته
زما غږونه آزاد آزاد رسيږي

مات به شي واړه دا ځنځيرونه
بنديخانې به ړنګې شي بېرته
وابه وريږ ورو کې هر کليونه
ورونه به در کړي توري په بېرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژمي ماښام

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په ګردلو کې واورې څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کې
د ما شومانو په څېر ژړېږي

کله یو وارې زوږ بام د پاسه
خورو وښو کې په شور ماشور شي
لکه ناوخته پردیس ناڅاپه
کړ کۍ وهي ، غلط ترې لور شي

زموږ غریبه زړه جونګړه
سخته غمجنه ، زیاته تیاره ده
پر تا زما بډکۍ(۱) څه له
د کړکۍ مخ کې چوپیا خوره ده؟

یا د توفان کړیکجن آواز کې
یې ستړې شوې ، ستوما نه شوې
یا د سنیو د څرخ آواز کې
د خوب په تال یې پرېشانه شوې

---

۱ ــ بډکۍ: د بډۍ اسم تصغیر دی، له دې څخه دپوشکین مراد خپله دا یي ده چې دی یې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړکتوبه روزلی او لوی کړی دی.

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو داشرابونه !!
راځه چې غم ته پیالې کړو سپرې
یو څه خوشال کړو خپل غمجن زړونه

ماته سندره د مرغه[2] وایه
چې څنګه او سي نورو ملکو کې
ماته سندره د پېغلو وایه
چې او به وړي سهار سپېدو کې

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په ګردلو کې واوري څر خېږي
د ځناورو په شان سوران کې
د ما شومانو په څېر ژړېږي

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو داشرابونه
راځه چې غم ته پیالې کړو سپرې
یو څه خوشحال کړو خپل غمجن زړونه

---

۲ ــ یوه فلکلوري منظومه ا فسا نه ده چې دایي به د پوشکین په ما شومتوب کې د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویده کولولپاره ورته ویله .

اریون (۱)

موږه ډېر وو په بېړۍ کې
دراوه ځینو با د بان
نورو ګردو په یو آن
پارو ګان وهل بېړۍ کې

زموږ پوخ رهبر چوپیا کې
پر سکان تکیه کوله
او بېړۍ یې چلوله
د سکوت په منتها کې

زه ډاډه ویسا په ځان
او سندرې مې ویلې
ما نوګانو اورېدلې
نا څا پي راغی توفان

واړه مړه شول په بېړۍ کې
برېښنا، تالندې، توفا ن
زه مرموزه غزلخوان
یوائې واچولم زۍ کې

۱ ــ اریون : دلرغوني یونان یو شاعر دی. افسانه روایت کوي چې یو وخت سمندري غلو داریون په بېړۍ با ندې حمله وکړه، یرغلګرو غوښتل چې اریون مړ کړي او مال یې ولوټي . اریون اجازه وا خیسته چې تر مرګ د مخه خپله سند ره وواییي . اریون سندره وویله او ور پسې یې ځان سمندر ته وغورځاوه . سمندري « دلفین» چې داریون سندرې یې په زړه سخت اغېز کړی و، هغه یې وا خیست او د سمندرغنډې ته یې ویوست . پو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکين دا ترا نه د خپل وخت په ځانګړو پېښــو با ندې ليکلې او همغو ته پکې اشاره کوي.

بولــــــم تېرې تــــــرانې
د(رانه) لمر وړانګو لاندې
ديوې لويې پر ښې وړاندې
وچـــوم لندې چــــامې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندي

زه ترشایم د جالونو دلندې بندیخانې
تما شه کوم په بند کې دیوې ځوانې بانېې
ارمانجن اشنا له ورایه رپوي خپل وزرونه
خوځوي تر کړکۍ لاندې ډک له وینو خوراکونه

کله ووهي مشوکه، کله ما پلو ته ګوري
لکه فکر کې یې کوم شی (غلی) زما لپاره ښوري
په کتو او آوازونو اشارې کوي وما ته
غواړي ووایي چې: راشه والوزو لویې فضا ته

موږ آزاد مرغان یو وروره، راځه وخت دی چې تېرېږي
راځه والوزو اې ځای ته چې تروږمو غر ښکارېږي
هغه ځای ته چې هغه کې دښنه بحر ناظران یو
هغه ځای ته چې یوا ځې زه او با دېې خاوندان یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواکخ[1] ترانه

ولي دخوښې آواز چوپ شوی دی
اې دساتېرې سندرو پورته شئ !
تل دې نرمې پېغلې ځونې ښځې وي
موږ سره چې عشق درلودلی دی

ډک کړئ ګيلاسونه خپل
تل د ګيلاسونو ته
تېګو شرابونو ته
واچوئ ګوتګۍ خپلې

راشئ ګيلاسونه سره پورته کړو
تل دې وي شعرونه، تل دې عقل وي
وځلېږه ته اې مقدس لمره !
هسې چې څراغ سپېدو ته ژېړ ښکاري
دغسې (غلط) او درواغجن حکمت
لمر دابدي عقل ته ژېړ ښکاري
خپله رڼا بايلي آخر ورکه شي
تل دې وي لمر، ترژمۍ دې ورکه شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ــ دلرغوني یو نان د شرابو او خوښۍ رب النوع .

پټه مینه

ما له تا سره لرله پټه مینه
ښایي مړه نه وي دا مینه زما په زړه کې
ځکه زه غواړم چې تا په تکلیف نه کې
مګر تا به ربړوي نه دغه مینه

ما له تا سره لرله غلې مینه
په چوپیا کې په حسد او محجوبۍ کې
دا سي پا که حقیقي سپېڅلې مینه
خدای کړي نوریې ولري هومره پا کۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یادګار څلی

مامجسمه ده جوړه کړې ځان د پاره
پته به وانښه نه کړي هغې ته د ولس لار
پورته اوچت شوی دسکندر تر یادګاره
څلی زما دکار

هېڅ وخت به مړ نشم ځکه روح به مې سندرو کې
زیاته تر بدن پاتې شي تل به وي ژوندۍ
یو شاعر که پاتې وي ژوندی به یم خبرو کې
پر تږوله نړۍ

لویه روسیه به ګرده پېژني زما مقام
هر روسی ملت به زمانوم وړي په ښاغلي شان
واړه سلاوان او تنګوسان او فنلنډان په کام
کلمک دبیابان

ډېر وخت به له دې سببه یم په خلکو ګران
چې مې په خپل وخت کې ښه احساس که را بیدار
ظلم کې مې یاده آزادي کړه او احسان
ومې غوښت په خوار

باید د شاعر مهارت کېږدي خدای ته غاړه
نه له چا وډار شي نه پابند شي د احسان
ومني ستاینه وي که تور وي په ځان دواړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لر شي له نادان .

لرمانتوف

لرمانتوف(۱۸۴۱ م ـ ۱۸۱۴ م) دروسيې دادبيا تو تر ټولو لوړه رومانتيکه څېره ده . دې ستر ادبي نابغه تش ۲٦ کاله ژوند وکړ او که چېرې ژوندی پاتي شوی وای خامخا به ديورپ په شاعرانو کې بې سا ري مقام ته اوچت شوی و .

لرمانتوف په ۱۸ کلنۍ کې د تزار گارد ته داخل شو او دعمر په ۲۲ کلنۍ کې يې « د شاعر مرگ» مشهور او بې ساري شعر د پوشکين د مرگ په منا سبت وليکه او له همدې وخت څخه يې شهرت ته مخه کړه . دی دخپل وخت په رژيم باندې دانتقاد له کبله قفقاز ته تبعيد شو . دی هم د پوشکين په شان په دوئل کې وږل شوی دی . دده په باره کې ويل شوي دي :« يو مرغه و چې له جنته راغلی و او په لنډه موده کې چې د قفس زنداني و، داسي نارې يې وکړې چې له جنته راتلې.» ما دلته په چونغر کې دده شپږ شعرونه پښتو کړي دي .

د لرمنتوف تر ټولو مشهور آثار دادي : په قصيدو کې « ديمون» او« مه څېری» . په ناولونو کې د« پېړۍ قهرمان» او په منظومو ډرامو کې « مسکو».

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادبان

یوائحي یو باد بان د سمندر په شنه غبار کې
له لرې متهکې ښکاري او سپینچک شاني ځلېږي
په لرې هیوادو کې څه تپوس کړي څه شی غواړي؟
په خپل ښکلي هیواد کې (خدازده) څه ترې پاته کېږي
بادونه غورهار کړي، څپې یوه په بله اوړي
شا تیر د باد له زوره یوه خوا بله خوا کږېږي
نه، نه ! په سمندر کې نېکمرغي نه لټوي
او نه له نېکمرغۍ نه چېرې تښتي یا پټېږي
تر سپین باد بان دلاندې شنې رڼې اوبه د بحر
له پاسه پې دلمر زرینې وړانګې پې خورېږي
لیکن یاغي باد بان د توفانو هوس لري
ممکن په توفانو کې نېکمرغي موندله کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند جا م

په پټو سترګو مو شونډان دژوند په جام ایښي
د هیلو لارکې مو ګا مونه ټول ناکام ایښي
موږه بې ځایه تودې اوښکې تو یوو وربا ندې
غمي د اوښکو مو د جام په زیو خام ایښي
د مرګ شپېبه به زموږ له سترګو پرده لرې کاندي
وابه خلې ټول هغه چې موږ ځانله تمام ایښي
ها وخت به پوشو چې دژوند جام لا پخواتش و
موږ غولېدلي وو کنه دی په رښتیا تش و

(c) ketabton.com: The Digital Library

كمر

طلايي وربځي د لـــــو كمرې
په سينه باندې شپه كــــړله تېره
سبا د وخته لوبغاړې وربځـــه
په شنـــه آسمان كې لاړله لري

په كمـــــر پاتي يو لوند اثر شو
يكي يوائي هلتـــــــــه ولاړ و
په يوه ژور فكــــــــر كې لاړو
چو پې صحرا ته په ژړا ســـر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وريځې

د اسمان وريځو تل پر د پسانو !
په شنه آسمان کې د در لــــړونو
زما په شانې تل سر گـــــــردانو
له گران شمال نه جنــوب ته تلونو

ځوک شړي تا سي؟ آيا تقديردی؟
يا پټ حسد دی، يا ښکاره کينه دی؟
آيا د جرم دغه تأثير دی؟
يا د دوستانو تور او نا ورين دی؟

نه هسې نه ده ، پټو (۱) خپه کړئ
ستا سي نه حس شته او نه دردونه
همېش آزادې ، همېش سړې يئ
نه مو وطن شته ، نـــــه تبعيدونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ پتو یعنی پتیو او کروندو په خپلې بې بدلونه بڼې خپه کړئ او لېرد ته یې وهڅولئ.
شاعر غواړي د شعر په ژبه ووا یي چې دلته ځمکه او ماحول یو رنګ او بې بدلونه دی .

• • • •

په لوخ غره کې دوحشي شمال دپاسه
ده ولاړه د کاج یکې یـــوا ځې ونـــه
له درانه خـــــوبه کـــړه وړه زنګېږي
د سپینکۍ واورې جامه وربا ندې پلنه

همېش خوب وینې چې لرې په صحرا کې
هغې سیمې کې چې لمر ترینه راخېژي
پر تاوده کمـــــــره غمجنه او یوا ځې
د خــــــرما ښایسته ونه راشنه کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

• • • •

تش یو زه را ځم پلو د لویې لار ته
په غبار کې د برینه لار ځلیږي
چوپې دښتې غوږ نیولی خدای دربار ته
او یو ستـــــوري هغه بل سره غږیږي

د آسمان هر یو شی درونددی او متین دی
مځکه غلې ویده شوې شنه رڼا کې
مگر ولي زما زړه له غمو شین دی
ارماني یمه د کوم شي په سودا کې؟

د هیڅ شي منتظر نه یم له خپل ژونده
او نه کړم په هیڅ تېر شوي افسوسونه
آزادي غواړم یوا ځې له دې بنده
هېرېدو ته د ځان غواړمه خوبونه
مگر خوب، نه دلحد ساړه خوبونه
هسي خوب چې په کوگل کې مې رپېږي
د ژوند واړه طاقتـــــونه، قوتـــــونه
او سینه کې مې سا ښکته پورته کېږي

چې کرئ، شپه ورځ، د مینې په باره کې
ماته ووایي یو خوږ آواز سندرې
شنه څېړئ مې سر د پاسه (په نخره کې)
سر را کوز کړي راسره وکړي خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پتوفي

ساندور الکساندر پتوفي (۱۸۲۳ ــ ۱۸۴۹)د مجارستان تر ټولو لوی شاعر دی او تش ۲۶ کاله ژوندی پاتې شو. پتوفي نه يوازې يو ستر شاعر بلکې د مجارستان يو ستر ملي اتل هم دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غروب

لمر لکه مړاوی ګل د ځمکې په لور
سر ټيټوي او ښکته کېږي پسې
دده له سره او طلايي جام څخه
ورو ورو د نور پانې تويېږي پسې
ددنيا ګی له شوره ډکه ورځه
ورو ما ښامېږي او چوپېږي پسې
په دې ما ښام کې دناقوس شرنګهار
غوږ ته له لري رارسېږي پسې
دا څه زړه وړونکې آسماني نغمه ده
چې له دې ستورې را بهېږي پسې
له هغه لري ښايسته ستورې !!
له اې آزاده وارسته ستوري !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا دونه :

د پوشكين ا و لرما نتوف شعرونه دا فغا نستا ن را ديو د روسي تر جما ن ا و سلا كا ر
« ا يگور سو چنكو » په مرسته او زيا ر پښتو شوي او مؤ ثق شوي دي ، كه څه هم هغه اوس پور پرېكړى او هغې نړئ ته تللى دى خو زه د ژوند تر پا يه دهغه ددغه احسان منونكى يم.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library